

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2004

ΤΕΥΧΟΣ 113

ΕΤΟΣ 24^ο

€ 3,50

Η Φιλοσοφία ΖΕΝ στην Κίνα & την Ιαπωνία

El Greco
Ο ΗΡΩΑΣ
Ίκαρος

***Η μυστηριώδης
ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ***

Από τον Εκδότη

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι ίσως ο μόνος αρχαίος θεσμός που έχει επιβιώσει μέχρι σήμερα σε παγκόσμια κλίμακα. Η τέλεση τους αποτελεί το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός ολόκληρου του κόσμου. Αθλητές από όλα τα μέρη της Γης συγκεντρώνονται κάθε τέσσερα χρόνια για να συναγωνιστούν και να επιχειρήσουν να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους σε πολλά αθλήματα.

Από την εποχή της αρχαίας Ολυμπίας μέχρι σήμερα ο αριθμός των αθλημάτων έχει αυξηθεί εντυπωσιακά, γεγονός που δείχνει, κατά κάποιο τρόπο, την εξέλιξη και τον εμπλουτισμό του πολιτισμού μας. Και οι επιδόσεις των αθλητών έχουν βελτιωθεί σε σημείο που να φαίνονται κατορθώματα άξια υπεράνθρωπων.

Βέβαια, οι σημερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες δεν αποτελούν μόνο ένα παγκόσμιο αθλητικό γεγονός. Εμπλέκονται τεράστια οικονομικά συμφέροντα και γίνονται αφορμή για την προβολή διάφορων πολιτικών, θρησκευτικών, κοινωνικών, εθνικών, ιδεολογικών και άλλων σκοπιμοτήτων, που συνήθως εξυπηρετούν μόνο τον εγωισμό και την υπέρτατη ιδιοτέλεια των ανθρώπων.

Εδώ βρίσκεται η μεγάλη διαφορά με τους αρχαίους Αγώνες: εκείνοι ήταν διαποτισμένοι από ένα αίσθημα του «ιερού», που σήμερα λείπει εντελώς. Στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες όλα ήταν άρορηκτα συνδεδεμένα με την έννοια του «ιερού», του σεβασμού στις ηθικές αξίες και τις ανώτερες δυνάμεις που τις ονόμαζαν θεούς, ξεκινώντας από την ίδια την αιτία τους, την «Ιερή Επεχειρία» την συνδεδεμένη με το μνητικό Ιερό των Δελφών, μέχρι την διακόσμηση στους δρόμους και τα αφιερώματα και τάματα των αθλητών στους θεούς.

Σήμερα, αν γίνει κάποια προσπάθεια συσχετισμού με τους αρχαίους αγώνες, γίνεται απλώς ως μια παρωδία, μια θεατρική παράσταση, μια κούφια απομίμηση αρχαίου τελετουργικού. Σίγουρα δεν υπάρχει πλέον η αρχαία ελληνική θρησκεία που έμπνευσε τους Αγώνες, αλλά εκείνη ήταν μια μορφή που είχε ένα περιεχόμενο, μια ουσία, αυτό που λέγεται «έννοια ή αίσθημα του ιερού», κάτι το οποίο είναι εντελώς ανεξάρτητο από κάθε θρησκευτική μορφή, αν και είναι κατεξοχήν ανθρωπινό.

Μπορεί να μην υπάρχει πια εκείνη η παλιά θρησκευτική μορφή, αλλά το αίσθημα του ιερού, που είναι η ουσία της μορφής, θα μπορούσε και θα έπρεπε να υπάρχει σήμερα, εμπνέοντας, όπως και τότε, τους σύγχρονους Αγώνες. Κι όμως δεν υπάρχει, ενώ οι σύγχρονες θρησκευτικές μορφές δεν φαίνεται να έχουν καταφέρει να το καλλιεργήσουν. Μάλλον αδιαφορούν, αν δεν εναντιώνονται ανοικτά, με την πρόφαση ότι δήθεν πρόκειται για αναβίωση αρχαίων «παγανιστικών» εθίμων.

Σήμερα οι Ολυμπιακοί Αγώνες απέχουν πολύ από εκείνη την ιερότητα και το θεϊκό δέος που χαρακτηρίζει τους αρχαίους Αγώνες. Είναι απλώς μια αγορά συμφερόντων, ένα show business, ίσως μάλιστα το μεγαλύτερο που υπάρχει στον κόσμο. Είναι μια κούφια φλούδα άδεια από εκείνο το μεγάλο πνεύμα που τους δημιούργησε πριν σχεδόν τριάντα αιώνες.

Σίγουρα θα υπάρχουν εξαιρέσεις, άνθρωποι και αθλητές που συμμετέχουν και ενεργούν στους Αγώνες με πιο υψηλούς σκοπούς και ιδανικά... αλλά είναι μάλλον οι λίγες εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν τον κανόνα, όπως λέει η λαϊκή παροιμία. Το ότι υπάρχουν όμως, έστω κι αυτές, αποτελεί μια σημαντική ελπίδα για το μέλλον.

Η Διεύθυνση

Εκδίδεται από τις:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 210 8231301, Fax. 210
8847639
e-mail: books@nea-acropoli.gr
Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 24ο, ΤΕΥΧΟΣ 113
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ -
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
2004

Εκδότης - Ιδιοκτήτης :

Γ.Α. Πλάνας

**Διευθύντρια Σύνταξης &
Υπεύθυνη Ύλης :**

Φ. Θεοδωρίδου

Ατελιέ:

Κ. Δαϊκίδου

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση:

Διονυσία Κόκλα

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση :

Κ. Σακκάς

Μεταφράσεις :

Γ. Πλάνας, Ι. Μούστρη

Συνεργάτες:

Γ. Χαραλαμπίδης, Μ. Χιμένθ,
Ι. Μούστρη,

Εκτύπωση :

Μ. Κατίνας, Γ. Κολιάτσος, Η. Μελετιάδης

π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α
π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

3 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

6 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

**9 Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΖΕΝ ΣΤΗΝ
ΚΙΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ**

12 Ο ΗΡΩΑΣ

15 Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ

20 ΙΚΑΡΟΣ

**24 Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ**

**26 Η ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ**

**28 ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ
EL GRECO**

**32 Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ.
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΗΘΩΝΑ ΓΕΜΙΣΤΟ
ΣΤΟΝ ΤΖΟΡΝΤΑΝΟ ΜΠΡΟΥΝΟ**

38 ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ ...

**40 Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΠΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ**

**43 Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΒΟΔΗΙΔΗΡΜΑ
ΑΠΛΑ ΛΑΘΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ
ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΙΣ
ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ
ΤΕΧΝΕΣ**

44 ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

47 ΣΠΟΡΟΙ ΣΟΦΙΑΣ

48 ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ *Ευημερίας*

Delia Steinberg Guzman,
Πρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού Νέα Ακρόπολη,
Σταυρός των Παρισίων του Πανεπιστημίου της
Σορβόνης

Ζούμε σ' έναν κόσμο όπου η ευημερία έχει γίνει το πρώτο προϊόν προς κατανάλωση.

Έτσι συμβαίνει τουλάχιστον στις λεγόμενες αναπτυγμένες χώρες. Η διαφήμιση μας καταδιώκει από όλες τις γωνιές προσφέροντάς μας καλύτερες δυνατότητες ζωής σε όλες τις όψεις: τη φυσική, τη συγκινησιακή και τη νοητική.

Επίσης προκαλεί τους ανθρώπους να ψάξουν σ' αυτήν την ευημερία την πηγή κάθε ευτυχίας.

Δεν είναι καθόλου παράξενο αυτή η αναζήτηση να γίνει για πολλούς ο κύριος λόγος της ύπαρξής τους. Η γενική ευημερία είναι αυτή που αποτρέπει όλα τα προβλήματα και απομακρύνει όλους τους πόνους.

Όμως η καθημερινή και πραγματική ζωή μάς δείχνει ένα πολύ διαφορετικό πανόραμα. Η αναζήτηση της ευημερίας είναι μια δίχως τέλος κούρσα, επειδή όταν νομίζει κανείς ότι βρήκε κάτι, εμφανίζονται νέες και επιτακτικές απαιτήσεις που υποχρεώνουν προς όλο και περισσότερα. Απομακρύνεται με αυτόν τον τρόπο η ευημερία και γίνεται ένας ανεπίτευκτος στόχος, αν και επιθυμητός.

Το να αποκτηθούν οφέλη και περιουσίες στο υλικό επίπεδο είναι σαν να πίνει κανείς από ένα νερό που, αντί να σβήσει τη δίψα, τη μεγαλώνει. Κανείς δεν αισθάνεται ικανοποιημένος μ' όσα έχει, επειδή όλο το προπαγανδιστικό σύστημα είναι με τέτοιο τρόπο στημένο, ώστε να αναγκάζεται ο άνθρωπος να αυξάνει τα αγαθά του για να νιώσει καλύτερα. Οι ψεύτικες ανάγκες μάς παίρνουν όλη την ενέργεια, ενώ ο κόσμος ονειρεύεται τη στιγμή που θα έχει επιτέλους ό,τι ελπίζει.

Στο ψυχολογικό επίπεδο η επιθυμία της ευημερίας εκδηλώνεται συνήθως ως αποφυγή κάθε ανησυχίας, κάθε δέσμευσης. Επιδιώκεται μια ησυχία που αργεί να εμφανιστεί επειδή η ζωή είναι γεμάτη από αυτές τις φαινομενικές ανησυχίες που δεν είναι άλλο από δοκιμασίες για να εκπαιδευτούμε στην Τέχνη της Ζωής. Όσο περισσότερο θέλει κανείς να μην υποφέρει, τόσο περισσότερο υποφέρει.

Όσο περισσότερο προσπαθεί να απομακρυνθεί από τις συγκινησιακές ανησυχίες, αυτές καταδιώκουν περισσότερο τον απρόσεκτο που τις απωθεί. Κανείς δεν θέλει να μάθει πως να κυριαρχεί πάνω σ' αυτές τις ανησυχίες. Αναζητά μόνο να βρει ένα δρόμο για να είναι ελεύθερος απ' αυτές.

Σαν να επιθυμεί ένα ποτάμι δίχως ρεύμα, μια θάλασσα δίχως κύματα, μια βουνοκορφή δίχως ανέμους. Και δεν είναι το θέμα να σταματήσουν τα κύματα ή οι άνεμοι, αλλά να μάθουμε να ζούμε μ' αυτά, να χρησιμοποιήσουμε εξυπνάδα για να μοιραστούμε την ύπαρξή μας μ' εκείνα τα φυσικά φαινόμενα απ' τα οποία μπορούμε, με επιδεξιότητα, να προστατευτούμε χωρίς να δραπετεύσουμε, δηλ. να τα εκμεταλλευτούμε χωρίς φυγή.

Στο νοητικό επίπεδο η ευημερία δεν είναι η μη άνεση. Οι ιδέες ενοχλούν επειδή έρχονται φορτωμένες από ερωτήσεις. Κι όταν οι ερωτήσεις μένουν αναπάντητες έρχεται η απελπισία.

Έτσι, καλύτερα να σκεφτούν οι άλλοι αντί για μας, εμείς απλώς να αφεθούμε παρασυρμένοι από προκατασκευασμένα σχέδια, από τα ρεύματα της γνώμης, που συνήθως είναι αρκετά πιο επικίνδυνα από τα ρεύματα των ποταμών, από τα κύματα κι από τους ανέμους.

Συνοψίζοντας, η σημερινή έννοια της ευημερίας έχει γίνει συνώνυμο της μαλθακότητας, μιας οκνηρίας που κερδίζει ολοκληρωτικά τον άνθρωπο σ' όλες του τις όψεις και τον καταντάει άχρηστο και ανίκανο να ζει χωρίς τα όλο και πιο πολυάριθμα δεκανίκια.

Γιατί η επιθυμία άνεσης είναι δείγμα έλλειψης; Καταρχάς επειδή κάθε επιθυμία δείχνει αυτό που δεν έχουμε. Ποτέ δεν επιθυμούμε αυτό που είναι ήδη δικό μας, δηλαδή, δεν έχουμε ευημερία. Κι όπως είδαμε πριν, την αναζητούμε συνήθως σε λάθος δρόμους, αλλά το βέβαιο είναι ότι δεν την έχουμε.

Γιατί είναι σημάδι αδυναμίας; Επειδή λείπει η αυτοπεποίθηση, επειδή χρειάζονται εξωτερικά προς την προσωπικότητα στηρίγματα για να νιώσει κανείς σταθερός. Επειδή σήμερα δεν υπάρχει συνήθως η ανδρεία για να βρεθεί κανείς αντιμέτωπος με τον εαυτό του, που αντί να τον ανακαλύψει, ευνοείται το εσωτερικό κενό. Γιατί δίχως αυτό το κενό και δίχως τα

τεχνητά στηρίγματα δεν έχει δυνατότητα να διατρέχει την περίπλοκη αλλά ενδιαφέρουσα Ατραπό της Ζωής.

Όποιος αναζητήσει με πάθος, απελπισμένα, την ευημερία έξω από τον εαυτό του, θα μπει σ' ένα λαβύρινθο με δύσκολη έξοδο.

Τόσο πολύ, που μπορεί να περάσει ολόκληρη την ύπαρξή του διασχίζοντας λανθασμένες οδούς που οδηγούν σε άλλες ακόμα πιο λανθασμένες. Αυτός που βρίσκεται σ' αυτή την κατάσταση θα ζει πάντα εξαρτώμενος από τους ανθρώπους και τις περιστάσεις. Θα είναι τόσο ευτυχισμένος όσο θα του επιτρέπουν οι άνθρωποι με τους οποίους συμβιώνει και το μέγεθος της ικανοποίησής του θα το υπαγορεύουν οι περιστάσεις.

Η βάση κάθε ευημερίας ξεκινάει από την Ψυχή που, σύμφωνα με τον Καθηγητή Λιβράγκα, “δεν επιθυμεί ευημερία επειδή είναι μακάρια”. Αυτό δεν σημαίνει ότι το σώμα δεν θα χρειάζεται κάποιο επίπεδο υγείας, ανάπαυσης και τροφής ή ότι ο

ψυχισμός δε θα απαιτεί ηρεμία για να έχει κανείς πρόσβαση σε ανώτερα συναισθήματα. Ούτε ότι ο νους δεν θα πρέπει να ξεπεράσει τις αμφιβολίες και το κενό του προσκομίζοντας βεβαιότητες. Αλλά τίποτε από αυτά δεν κατορθώνεται αν δεν ξεκινήσει κανείς από μέσα προς τα έξω. “Προς τα μέσα” είναι η Ψυχή -όπου για την ώρα ριζώνει, στην καλύτερη περίπτωση, η συνείδησή μας και η Ψυχή ξέρει τι χρειάζεται, αν δεν είναι παραμελημένη και πνιγμένη από τις απαιτήσεις της ύλης. Πρέπει να ψάξουμε σ' αυτήν το μέτρο της ευημερίας μας, επειδή η Ψυχή, σε φυσική κατάσταση, είναι η πηγή κάθε ευημερίας. Και ως “φυσική” εννοώ την πρωτογενή κατάσταση, η οποία έχει χαθεί, αλλά έχει επανακτηθεί συνειδητά μέσα από μια εξελικτική προσπάθεια.

Η φυσικότητα σήμερα είναι ο καρπός της ανθρώπινης κατάκτησης στην επιστροφή προς τις πνευματικές του πηγές.

Αφού ξέρουμε πού να βρούμε την ευημερία, πρέπει να ξέρουμε επίσης να την ψάξουμε. Και να έχουμε υπόψη ότι κάθε αναζήτηση συνεπάγεται δουλειά. Να μην μπορεί κανείς να πει για μας ότι δεν ξέραμε ή δεν θελήσαμε να εργαστούμε για την Ψυχή μας.

Ξέρουμε πού κατοικεί. Η εργασία για να τη βρούμε σημαίνει να ανοίξουμε πέρασμα ανάμεσα στις ψεύτικες υποσχέσεις ευημερίας και άνεσης που παραλύουν για να φτάσουμε στο σημείο να δώσουμε στην Ψυχή τη θέση που της αντιστοιχεί. Μέχρι να είναι Αυτή που εκφράζεται μέσα μας, αντί για τις απλές ζωικές ωθήσεις.

Και να θυμηθούμε επιτέλους ότι μια ζωή αφιερωμένη σε ευγενείς σκοπούς, οι οποίοι δεν στερούνται δυσκολιών, μπορεί να μας παρέχει την αληθινή Ευτυχία, χωρίς εντάσεις και άγχος.

Αυτή η Ευτυχία είναι το αποτέλεσμα ενός δίκαιου σκοπού.

Η Φιλοσοφία ZEN

στην Κίνα & στην Ιαπωνία

του κ. Γιώργου Α. Πλάνα
Καθ. Φιλοσοφίας, Προέδρου του Διεθνούς
Πολιτιστικού και Φιλοσοφικού Οργανισμού
«Νέα Ακρόπολη» στην Ελλάδα.

Όταν εισήλθε στην Κίνα αυτή η μη ορθόδοξη (γιατί δεν δίνει σημασία στην μελέτη των ιερών κειμένων) βουδιστική Σχολή ο όρος αποδόθηκε σαν Τζαν. Σύμφωνα με την παράδοση, ο ιδρυτής της Σχολής Τζαν ήταν ο Ινδός πατριάρχης του Βουδισμού, ο Μποντιντάρμα, που μετέφερε την έδρα της βουδιστικής πατριαρχίας στην Κίνα τον 6ο αι. μ.Χ. Τότε ίδρυσε εκεί ένα μοναστήρι, που κατά μερικούς μελετητές ήταν το Σάο Λιν, και δίδαξε στους μοναχούς μυστικές μεθόδους προσέγγισης της βουδιστικής αλήθειας, ανάμεσα στις οποίες είναι και αυτή του Ζεν.

Αυτές οι μέθοδοι, που συνδυάστηκαν με ψυχοσωματικές ασκήσεις και γυμναστική, θα αποτελέσουν τον αρχικό πυρήνα των κινέζικων πολεμικών Τεχνών ή Κουνγκ Φου (1). Κατά την παράδοση ο ίδιος ο Μποντιντάρμα έλεγε ότι αυτή η μυστική διδασκαλία του Τζαν ή Ζεν είχε μεταδοθεί από τον ίδιο τον Βούδα στον μαθητή του Κασιάπα και από αυτόν στους μεταγενέστερους πατριάρχες του Βουδισμού μέχρι αυτόν.

Έτσι πρώτος πατριάρχης του Βουδισμού Ζεν θεωρείται ο μεγάλος Μύστης Μποντιντάρμα, αν και τα απόλυτα τεκμηριωμένα ιστορικά στοιχεία για την αρχή του Ζενισμού ξεκινούν από τον Χούι Νεγκ (638-713) και τον Σεν Σίου (609-706), που έδρασαν αντίστοιχα στη Νότια και τη Βόρεια Κίνα.

Παρόλα αυτά οι ιδέες του Ζεν υπήρχαν ήδη στην Κίνα στην ουσιαστική τους μορφή, σχεδόν δύο αιώνες πριν από την άφιξη του Μποντιντάρμα, στη φιλοσοφία του Σενγκ Τσάο και του Τάο Σεγκ, που έζησαν μεταξύ του 4ου και του 5ου αιώνα μ.Χ. Ο πρώτος υποστήριζε ότι η συγχώνευσή μας με το Κε-νό ή Μη Ον για να είναι πραγματική πρέπει να είναι ολοκληρωτική. Ο δεύτερος δίδαξε ότι η βουδιστική

Η λέξη Ζεν είναι η μετατροπή στη Γιαπωνέζικη γλώσσα του Ινδικού όρου DHYANA, που σημαίνει διαλογισμός ή διαρκής στοχασμός σε μια ιδέα.

φώτιση επιτυγχάνεται ακαριαία. Και οι δύο αυτές αντιλήψεις αποτελούν τις κεντρικές ιδέες που θα χαρακτηρίσουν τον μεταγενέστερο βουδισμό Zen, τόσο στην Κίνα όσο και αργότερα στην Ιαπωνία.

Στην Ιαπωνία ο βουδισμός Zen άρχισε να αναπτύσσεται από τον 12ο αιώνα, αφού ο ορθόδοξος βουδισμός είχε πλέον στη χώρα αυτή μια παράδοση περίπου 6 αιώνων, μια που εισήχθηκε λίγο αργότερα από την εγκατάσταση του Μποντιντάρμα στην

Κίνα, τον 6ο αι. μ.Χ.

Πραγματικά η λέξη Zen είναι γιαπωνέζικη, όπως είδαμε, και είναι σύντμηση της λέξης Ζέννο που σημαίνει διαλογισμός.

Ο Βουδισμός επικράτησε σχετικά εύκολα στην Ιαπωνία, αν και όχι τόσο στη φιλοσοφική του μορφή όσο στη θρησκευτική. Αναμείχθηκε γρήγορα με τα στοιχεία της ντόπιας παραδοσιακής θρησκείας, του Σιντοϊσμού, κι έτσι δημιουργήθηκε μια εντελώς διαφορετική μορφή του Βουδισμού, αυτή του γιαπωνέζικου Βουδισμού. Η ανάπτυξη όμως των φιλοσοφικών στοιχείων έγινε αργότερα, με την εισαγωγή των αντιλήψεων Zen του Κινέζικου Βουδισμού.

Πραγματικά η Γιαπωνέζικη φιλοσοφία, με την ανάπτυξη του Βουδισμού Zen, παίρνει αξιόλογες διαστάσεις.

Η μεταβίβαση της διδασκαλίας στο Zen γίνεται μέσω του λεγόμενου Κοάν. Δεν πρόκειται για μια θεωρητική διδασκαλία αλλά για μια μορφή συμβολικής επικοινωνίας δασκάλου-μαθητή, που

αποσκοπεί στη βιωματική απόκτηση της ακαριαίας φώτισης από τον μαθητή. Για να επιτευχθεί αυτό το Κοάν χρησιμοποιεί διάφορους τρόπους, όπως για παράδειγμα το διάλογο, την παραβολή, τη σιωπή, ακόμη και το χτύπημα στον μαθητή. Οι τρόποι αυτοί δεν είναι αντιφατικοί μεταξύ τους γιατί κάθε τρόπος μπορεί να γίνει Κοάν. Εξ άλλου στο Zen δεν υπάρχει η δυνατότητα αντίφασης, γιατί λειτουργεί πέρα από το δυϊκό τρόπο σκέψης του νου μας, ο οποίος είναι η αιτία της δημιουργίας των αντιφάσεων ανάμεσα στα πράγματα ή τις καταστάσεις.

Η διδασκαλία του Zen προσπαθεί να βοηθήσει τον μαθητή να υπερβεί τον λογικό νου και να αντιληφθεί την πραγματικότητα μ' ένα ανώτερο όργανο αντίληψης, την διαίσθηση, το στοιχείο Βουδι, που ξεπερνάει την δυϊκή θεώρηση του κόσμου. Η καλλιέργεια του "βουδικού" στοιχείου μέσα στον μαθητή είναι αυτό που θα του επιτρέψει την φώτιση και την υπέρβαση των ορίων του νου Κάμα-Μάνας, της συμβατικής ανθρώπινης λογικής.

Έτσι το Zen λειτουργεί με το υποσυνείδητο και προσπαθεί να διευρύνει το συνειδητό μας μέρος πέρα από τα στενά του όρια. Γι' αυτό μερικοί Δάσκαλοι του Zen λένε ότι ο μαθητής δεν πρέπει να σκέπτεται με το μυαλό του αν θέλει να καταλάβει το Zen. Πρέπει να "σκέπτεται" με την κοιλιά, με το υπογάστριο, δηλ. πρέπει να νιώθει την αλήθεια και όχι να προσπαθεί να την κατανοήσει.

Πρέπει να είναι αυθόρμητος, για να μπορεί να μπαίνει στην "φυσική ροή" του Πραγματικού, του Ενός-Παντός. Αυτός είναι ίσως ένας από τους λόγους που κάνουν τον βουδισμό Zen τόσο δυσνόητο και απρόσιτο στο δυτικό μελετητή, ο οποίος είναι συνηθισμένος σ' έναν οριζόντιο και πεζό ορθολογιστικό τρόπο σκέψης. Η μεθοδολογία του Zen, περιπλοκότατη μέσα στη φαινομενική της απλότητα, επιτρέπει τη βίωση της Αλήθειας και της Ζωής και όχι την κατανόησή της.

Ας παραθέσουμε όμως καλύτερα δύο παραδείγματα Κοάν του Γιαπωνέζικου Zen.

“Ο Γιοσού ρώτησε τον Δάσκαλο Νάνσεν:

- Ποια είναι η Οδός;

Ο Νάνσεν είπε:

- Η καθημερινή ζωή είναι η Οδός.

Ο Γιοσού ξαναρώτησε:

- Μπορεί να μελετηθεί;

Ο Νάνσεν είπε:

- Αν προσπαθήσεις να τη μελετήσεις θα βρεθείς πολύ μακριά της.

Και ο Γιοσού ρώτησε:

- Αν δεν την μελετήσω πώς θα καταλάβω ότι είναι η Οδός;

Ο Νάνσεν είπε:

- Η Οδός δεν ανήκει στον κόσμο της αντίληψης ούτε κι ανήκει στον κόσμο της μη αντίληψης. Η νοητικότητα είναι αυταπάτη και η μη νοητικότητα είναι χωρίς νόημα. Αν θέλεις να φθάσεις την πραγματική οδό πέρα από κάθε αμφιβολία, βάλε τον εαυτό σου στην ίδια ελευθερία με τον Ουρανό. Μην τον ονομάζεις ούτε καλό ούτε όχι καλό.

Με αυτά τα λόγια ο Γιοσού φωτίστηκε.”

Το δεύτερο μας μιλάει για μια ιστορία του δασκάλου Ζεν Ίγκιου.

“Λίγο πριν πεθάνει ο Νινικάβα τον επισκέφθηκε ο Ίγκιου, ο οποίος τον ρώτησε:

- Να σε οδηγήσω παρά πέρα;

Ο Νινικάβα αποκρίθηκε:

- Ήρθα εδώ μόνος και θα φύγω από εδώ μόνος. Τι βοήθεια μπορείς να μου δώσεις εσύ;

Ο Ίγκιου απάντησε:

- Αν νομίζεις ότι πραγματικά έρχεσαι και πηγαίνεις, αυτή είναι η αυταπάτη σου. Ας σου δείξω την Οδό όπου δεν υπάρχει ερχομός και πηγαίμός.

Με τα λόγια αυτά ο Ίγκιου είχε αποκαλύψει την Οδό τόσο καθαρά, που ο Νινικάβα χαμογέλασε και πέθανε.”

Σήμερα ο Βουδισμός Ζεν συνεχίζει να υπάρχει στην Ιαπωνία και μάλιστα τις τελευταίες δεκαετίες έχει διεισδύσει στη Δύση, επηρεάζοντας βαθιά τον σύγχρονο ψυχαναλυτικό τρόπο σκέψης και αποτελώντας μια σημαντική μέθοδο προσέγγισης του Αληθινού, προσφέροντας έτσι στον στεγνό δυτικό ορθολογισμό μια διέξοδο για την αποκατάσταση της ψυχοσωματικής του ισορροπίας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

(1) “Η Φιλοσοφία των Πολεμικών Τεχνών” του Μιτσέλ Ετσενίκε, Εκδ. Νέα Ακρόπολη, Θεσ/νίκη 1990.

Ο ΗΡΩΑΣ

Αγάπη Χατζηπαλάση

Ο Ήρωας αυτής της ταινίας είναι ένα σύμβολο, μια κινητήρια δύναμη που δίνει ώθηση στην εξέλιξη. Θυσιάζει τον ίδιο του τον εαυτό για να μεταλλάξει το περιβάλλον του και την ύπαρξή του σε κάτι διαφορετικό και ποιοτικά ανώτερο. Όμως δεν είναι μόνο ο ήρωας ένα σύμβολο σε αυτή την ταινία, όλη η ταινία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ένα ποίημα σε δράση.

Παρακολουθώντας την ο θεατής, θα νοιώσει να συμμετέχουν όλες οι αισθήσεις του, για να καταφέρει να αντιληφθεί αυτό που νοιώθει η ψυχή και που ο νους είναι ανίκανος να το χωρέσει.

Για να υπάρχει ένας Ήρωας πρέπει λοιπόν να υπάρχει μια μάχη. Όμως η μάχη εδώ μοιάζει να είναι πέρα από τη μάχη του καλού με το κακό. Είναι πέρα από την προσπάθεια να θριαμβεύσει το καλό! Μέσα από τη δράση προκύπτει η ερώτηση: «ποιος και τι καθορίζει αυτό το καλό και τελικά μήπως η κάθε μάχη καλού-κακού, είναι ένα σφιχταγκάλιασμα δύο στοιχείων, που αποτελούν μια ενότητα και που γεννούν κάτι καινούριο;»

Εδώ ας θυμηθούμε το βασικότερο σύμβολο της κινέζικης φιλοσοφίας που είναι το Yin Yang. Μέσα στην κάθε πλευρά του υπάρχει μια σταγόνα του αντίθετου χρώματος, που γίνεται η αιτία να υπάρξει στροβιλισμός, άρα και εξέλιξη. Η εξέλιξη είναι σπειροειδής, κυκλική. Αυτή η κυκλική κίνηση φαίνεται συνεχώς στην ταινία. Στο ρυθμό της μάχης των σπαθιών, όπου οι κινήσεις των πολεμιστών είναι

κυκλικές, στα υφάσματα που αποτελούν τα ρούχα των πολεμιστών και στροβιλίζονται συνεχώς και ιδιαίτερα στη σκηνή με τα πεσμένα φθινοπωρινά φύλλα, τα οποία ξεσηκώνονται με τον άνεμο σ' έναν τρελό χορό μιας κυκλικής θύελλας, που είναι πολύ δύσκολο να περιγραφεί με λόγια.

Σημαντικό ρόλο επίσης παίζουν τα χρώματα. Αρχικά το «κόκκινο». Στην εξωτερική όψη είναι το πάθος του ήρωα που τον κινεί να δράσει, ενώ στην πιο εσωτερική μπορούμε να μιλήσουμε για τη Βούληση.

Υπάρχει το «μπλε» που μέσα από τη δράση αφοσίωσης και αυτοθυσίας των πρωταγωνιστών παρουσιάζει την αρετή της Αγάπης και ακόμη υπάρχει το «λευκό» που συμβολίζει την αγνότητα, την αφοσίωση, την ένωση. (Χαρακτηριστική είναι η σκηνή του θανάτου των πρωταγωνιστών καθώς τους διαπερνά μαζί το ίδιο ξίφος σαν να είναι ένα σώμα).

Όσον αφορά τώρα τα πρόσωπα της ταινίας, έχουμε τον κεντρικό ήρωα που προσπαθεί να πολεμήσει τον Μεγάλο Άρχοντα. Για να το καταφέρει αυτό, θα παρουσιαστεί ως φίλος του, αφού του ανακοινώσει ότι έχει ήδη σκοτώσει τους τρεις εχθρούς του Μεγάλου Άρχοντα και τώρα πλέον, εξαιτίας αυτής της νίκης του, αξιώνει να μπορεί να έρθει κοντά του. (Απαγορευόταν σ'οποιοδήποτε να πλησιάσει τον Μεγάλο Άρχοντα).

Πάλι έχουμε τα σύμβολα της άχρονης ανατολικής διδασκαλίας, όπου το να σκοτώσεις, εσωτερικά σημαίνει να ελέγξεις, να κυριαρχήσεις. Η μάχη όπως είπαμε είναι μια εσωτερική μάχη και ο πολεμιστής είναι η συνείδηση, η οποία πρέπει να παλέψει με τα κατώτερα επίπεδα και να τα ελέγξει, να τα θέσει υπό την κυριαρχία της, για να μπορέσει ο άνθρωπος να έρθει σε επαφή με τον ανώτερο εαυτό του.

Για να κάνει αυτήν τη μάχη, θα πρέπει πρώτα να πατήσει στο σκαλοπάτι της δράσης προκειμένου να αναπτύξει μια εσωτερική όραση και πειθαρχία (στοιχεία που στην ταινία παρουσιάζονται στην πρώτη μάχη), μετά να αναπτύξει τη συμπόνια, κυριαρχώντας στις δικές του επιθυμίες και παρορμήσεις, και να φτάσει στην Αγάπη-Σοφία. (Βλέπουμε στη 2^η μάχη να συνεργάζονται αρμονικά οι δύο πλευρές, έχοντας καταστρώσει ένα σοφό σχέδιο που στο τέλος του συμπληρώνεται με τη θυσία από αγάπη).

Η τελική δοκιμασία ακολουθεί. Τώρα πια, του επιτρέπεται να έρθει αντιμέτωπος με τον Μεγάλο Άρχοντα (που κατά κάποιο τρόπο είναι πάλι αυτός ο ίδιος, όπως και οι άλλοι σύντροφοι και πολεμιστές του ήταν μέρη του εαυτού του). Ο θάνατός του φέρνει μια αλλαγή. Αυτός και ο Μεγάλος Άρχοντας

είναι ένας, έχει μεταλλαχθεί σε σοφό βασιλιά. Ο κύκλος έχει κλείσει. Ο εχθρός, που παρουσιάστηκε ως φίλος, έχει γίνει φίλος αφού θυσιάστηκε στο βωμό της αιώνιας εξέλιξης. Δεν υπάρχει πλέον ανώτερος και κατώτερος εαυτός, μόνο μια αγνή Βούληση.

Άλλωστε, όπως λέει ο Λάο Τσε στο Τάο Τε Κίνγκ, «η φύση χρησιμοποιεί τις μορφές και ύστερα τις απορρίπτει. Είναι λοιπόν άστοργη;

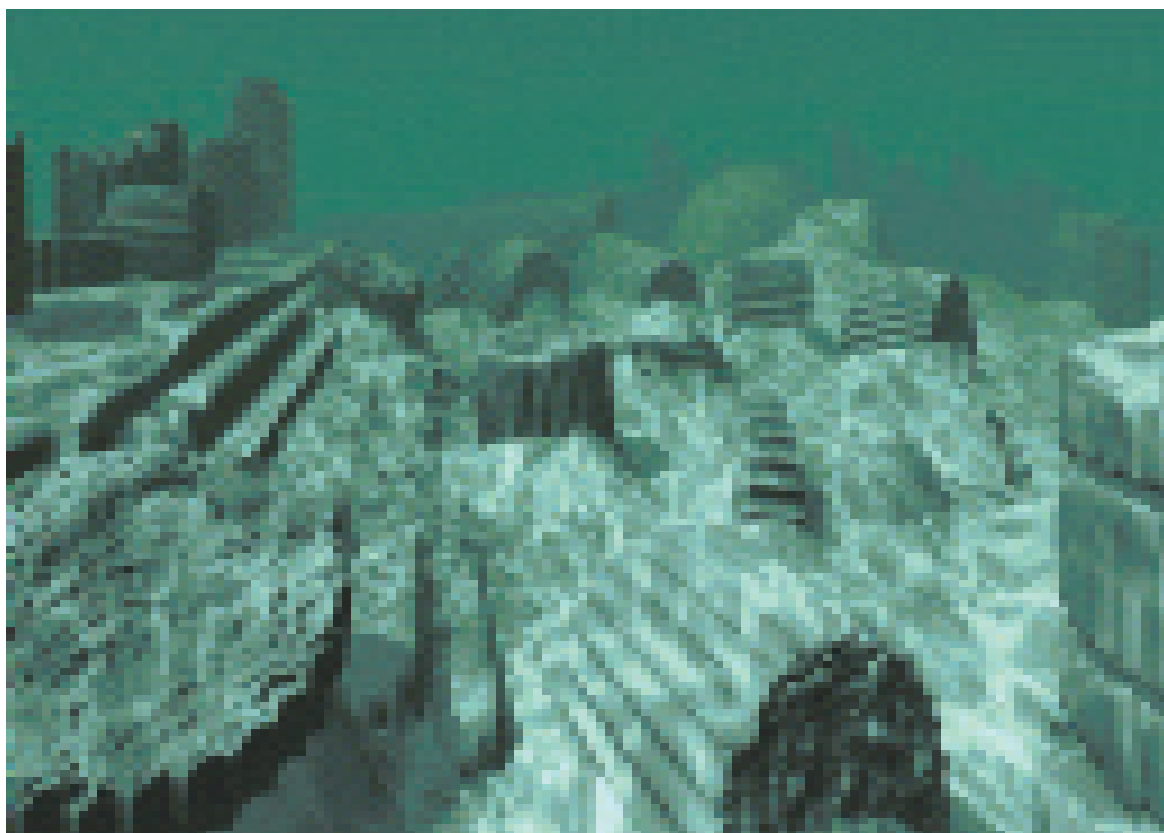
Η μυστηριώδης Ατλαντίδα

www.esoterica.gr

Ε. Λευκογιάννη

Τα νερά του Ατλαντικού ωκεανού φυλάσσουν καλά το μυστήριο που λέγεται Ατλαντίδα.

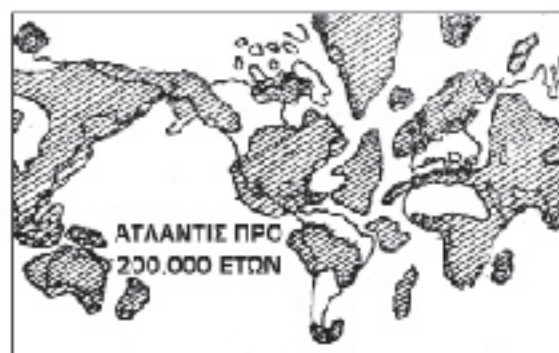
Το Τρίγωνο των Βερμούδων, οι τέσσερις κατακλυσμοί, οι Άτλαντες γίγαντες είναι αινίγματα που αρχίζουμε σιγά-σιγά να λύνουμε. Οι απαντήσεις βρίσκονται εκεί, στα απομεινάρια του πολιτισμού.

Ξέρετε ότι η Ατλαντίδα κάλυπτε τον Ατλαντικό ωκεανό και εδάφη της Αμερικής και της Ευρώπης; Πριν 800.000 χρόνια βυθίστηκαν κάποια μέρη της και απέμειναν μόνο δέκα μεγάλα νησιά που αποτελούσαν μια θαλάσσια ομοσπονδία. Πριν 200.000 χρόνια, στο δεύτερο κατακλυσμό, βυθίστηκαν κι άλλα εδάφη κι απέμειναν μόνο δύο μεγάλα νησιά, η Ρούτα (βόρειο ημισφαίριο), η Δάιντα (νότιο ημισφαίριο) ή αλλιώς Θούλη και η Θωλλάν ή Βαλλάν και Άβαλον αντίστοιχα. Πριν 80.000 χρόνια, στον τρίτο κατακλυσμό, απέμεινε ένα μεγάλο νησί που οι Έλληνες ονόμασαν “Ποσειδωνία” και πριν 12.000 χρόνια περίπου βυθίστηκε κι αυτό το τελευταίο απομεινάρι της Ατλαντίδας, παίρνοντας μαζί του στα βάθη του Ατλαντικού όλα τα μυστικά των Ατλάντων.

Ξέρετε ότι αυτοί οι κατακλυσμοί δεν είναι μια φανταστική ιστορία αλλά συμπίπτουν χρονικά με το τέλος των τεσσάρων ευρωπαϊκών παγετώνων, αφού με τον σταδιακό καταποντισμό της ηπείρου, το θερμό ρεύμα του κόλπου του Μεξικού βρίσκοντας διέξοδο προς τις Βόρειες ακτές της Ευρώπης, άρχισε να τις ζεσταίνει και να λιώνει τους πάγους που την κάλυπταν; Βλέπετε, καθώς ο Ατλάντιος πολιτισμός πέθαινε, ξυπνούσε τα ευρωπαϊκά εδάφη για να φιλοξενήσουν τους επόμενους πολιτισμούς. Έτσι είναι πάντα. Μετά το θάνατο έρχεται η ζωή.

Ξέρετε ότι οι Άτλαντες ήταν γίγαντες με ύψος από 2,5 έως και 6 μέτρα; Αυτό αποδεικνύεται από πολλά ευρήματα γιγαντιαίων σκελετών που έχουν βρεθεί στο Μεξικό από τον μοναχό Φερνάντο Ντυάζ ντε Καστίλλιο. Επίσης στην Αρκαδία της Πελοποννήσου, όπως αναφέρει ο Ηρόδοτος, στην Καλιφόρνια

το 1833, στη Σάντα Μαρία στην ακτή του Λος Άντζελες, στα βουνά Στρήνγκ Βάλλεϋ κοντά στη Νεβάδα και αλλού και ότι μερικά από αυτά χρονολογούνται 12.000 χρόνια πριν, δηλαδή στον τελευταίο κατακλυσμό της Ατλαντίδος;

Ξέρετε ότι στην Ατλαντίδα λάτρευαν τον ταύρο;

Μεγαλιθικές κατασκευές από το Νησί του Πάσχα

Ότι ο βασιλιάς της Ατλαντίδας αντιμετώπιζε μόνος του ένα ταύρο κάθε 10 χρόνια και ότι το αποτέλεσμα αυτής της συνάντησης έδειχνε αν η βασιλεία του ήταν δίκαιη ή όχι. Ότι αργότερα αυτό έγινε Ιερό Άθλημα στο οποίο γίνονταν άλματα πάνω από τον ταύρο. Οι ταυρομαχίες στην Ισπανία, τα ταυροκαθάφια στην Κρήτη, η λατρεία του ταύρου στην Αίγυπτο είναι κατάλοιπα των αρχαίων λατρειών των Ατλάντων, μιας και οι περιοχές αυτές ήταν επίσημες αποικίες της θρυλικής ηπείρου;

Μυστήριο καλύπτει τα παγωμένα μαμούθ της Σιβηρίας που πάγωσαν και πέθαναν ξαφνικά έχοντας χόρτα στο στόμα τους και αίμα τους πόρους του δέρματός τους, γεγονός που δείχνει ότι πέθαναν ακαριαία από ασφυξία που προήλθε από νερό ή καπνό.

Μυστήριο καλύπτει το περίεργο ταξίδι χελιών που ξεκινούν από τα ποτάμια της Ευρώπης και πάνε στη θάλασσα των Σαργασών, γεννούν τα αυγά τους και επιστρέφουν. Ακολουθώντας ενστικτωδώς τη ροή ενός παλιού ποταμού κολυμπούν τώρα σε θαλάσσιο νερό και κατευθύνονται στις κοίτες ενός ποταμού που δεν υπάρχει πια.

Μυστήριο καλύπτει την ομαδική “αυτοκτονία” τρωκτικών που πηδούν στη θάλασσα από τις ακτές της Βόρειας Ευρώπης και κολυμπούν προς ένα νησί που θα έπρεπε να βρίσκεται μίλια μακριά. Το νησί μάλλον έχει βυθιστεί και αυτά εξαντλημένα από το κολύμπι πεθαίνουν κατά εκατομμύρια.

Μυστήριο καλύπτει την ομαδική αποδημία πουλιών που από την Ευρώπη πετούν προς τον Ατλαντικό ωκεανό. Τα ραντάρ τα εντοπίζουν στη θάλασσα των Σαργασών να κάνουν κύκλους και να προσπαθούν να προσγειωθούν αλλά απογοητευμένα και κουρασμένα συνεχίζουν το ταξίδι τους προς την Αμερική.

Μυστήριο καλύπτει την κρυσταλλοποιημένη λάβα που βρέθηκε στα βάθη του Ατλαντικού ωκεανού. Απόδειξη ότι κάποτε υπήρχε εκεί ένα νησί ή μια ήπειρος που βυθίστηκε, αφού η λάβα κρυσταλλοποιείται μόνο όταν έρθει σε επαφή με τον ατμοσφαιρικό αέρα.

Σκεφτήκατε ποτέ ότι οι μύθοι είναι η ταυτότητα ενός λαού, το πώς αντιλαμβάνεται ο λαός αυτός την αλήθεια, τη μοίρα του και τον κόσμο;

Αναρωτηθήκατε ποτέ γιατί σε όλους τους αρχαίους πολιτισμούς υπάρχουν μύθοι για ένα παγκόσμιο κατακλυσμό;

Αναρωτηθήκατε ποτέ τι σχέση έχουν αυτοί οι μύθοι με τον κατακλυσμό της Ατλαντίδος;

Γνωρίζετε ότι μυστηριωδώς ο Νώε, ο Δευκαλίωνας και η Πύρα, ο Κοξ Κοξ, ο Ουτναπιστίμ, ο Καράν, ο Μανού, ο Νάμα και η γυναίκα του συμβολίζουν

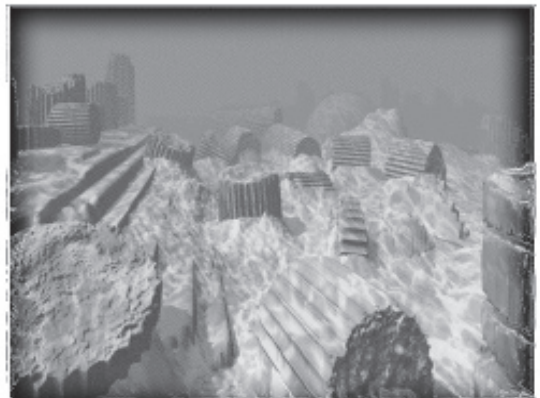

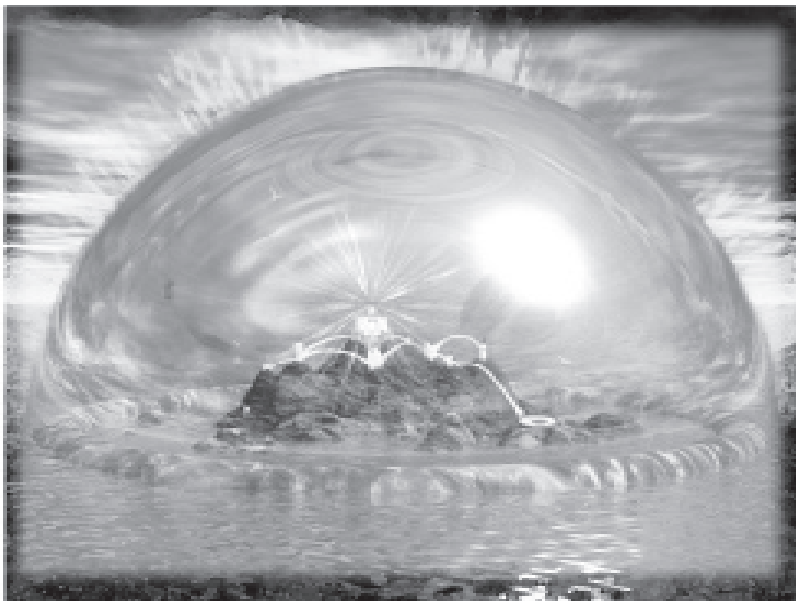
Μεγαλιθικές κατασκευές από το Νησί του Πάσχα

όλοι το ίδιο πρόσωπο του πιο αγνού, του εκλεκτού του Θεού, που έχει διαφορετικό όνομα σε κάθε πολιτισμό, αλλά που πάντα φτιάχνει μια κιβωτό επιβίωσης για να συνεχιστεί η ζωή μετά από μια καταστροφή που συνήθως οφείλεται στον ανθρώπινο εγωισμό;

Γνωρίζετε ότι σε μια μέρα και μια νύχτα στην Ατλαντίδα έγινε μια απότομη μεταστροφή του άξονα της γης ή μια απότομη αλλαγή στην κλίση του και

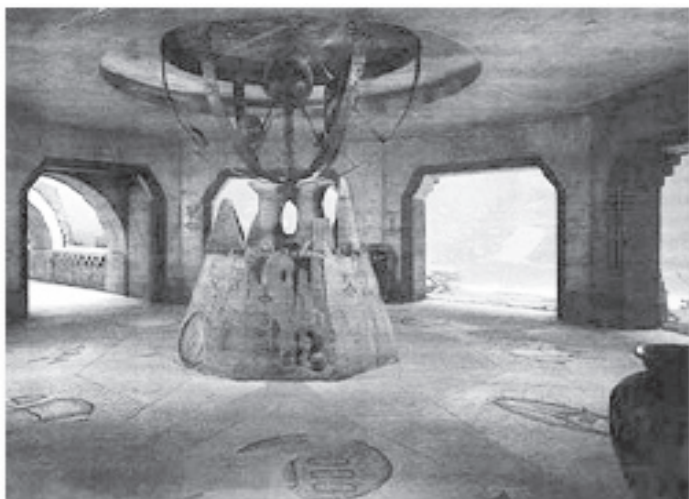
φιλοξενεί επιδρώντας στις λεπτές ισορροπίες του.

Το μυστήριο κρύβει πάντα μια γνώση για να ανακαλύψουμε. Το ίδιο και η Ατλαντίδα.

ότι αυτό προκάλεσε τον τρίτο κατακλιισμό στην μυστηριώδη ήπειρο:

Η Ατλαντίδα είναι ένα μυστήριο που σαγηνεύει, όπως όλα τα μυστήρια. Άπειρες αποδείξεις μιλούν για αυτήν, κρυμμένες στα βάθη της θάλασσας και του χρόνου. Η ύπαρξη της και η καταστροφή της είναι μια πρόκληση για μας και θέλει κάτι να μας διδάξει. Κάτι για την ανθρώπινη εξέλιξη και τον ανθρώπινο εγωισμό που έχει την τάση να μολύνει και να καταστρέφει ό,τι αγγίζει. Τον εγωισμό που λέγεται ότι κατέστρεψε τον πολιτισμό της Ατλαντίδας.

Η Ατλαντίδα είναι σήμερα επίκαιρη επειδή και σήμερα είμαστε τρομερά εγωιστές. Επειδή και σήμερα καταστρέφουμε τον πλανήτη που μας

Στα μονοπάτια του Μύθου

ΙΚΑΡΟΣ

Μιχάλης Κατίνης

“Ο θρήνος για τον Ίκαρο”. Herbert Draper(1863-1920)

Ο Ίκαρος ήταν γιος του Δαίδαλου και της Ναυκράτης, μιας σκλάβας του Μίνωα. Πιστεύεται ότι ο Ίκαρος είναι ο πρώτος που κατεργάστηκε το ξύλο. Σύμφωνα με τον επικρατέστερο μύθο, αφού ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος βοήθησαν το Θησέα να βγει από το λαβύρινθο, ο Μίνωας, για να τους τιμωρήσει, τους φυλάκισε μέσα σ' αυτόν. Προκειμένου να σωθούν, ο Δαίδαλος, που όπως είναι γνωστό, ήταν μεγάλος εφευρέτης και τεχνίτης, έφτιαξε φτερά για τον ίδιο και για το γιο του. Αυτά τα φτερά τα προσάρμοσε στους ώμους τους με λιωμένο κερί.

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή του μύθου, ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος δεν φυλακίστηκαν από τον Μίνωα στο λαβύρινθο, αλλά διέφυγαν και προσπάθησαν να βρουν έναν τρόπο για να φύγουν από την Κρήτη ενώ ο Μίνωας τους έψαχνε παντού, αποκλείοντας όλα τα λιμάνια. Ο Δαίδαλος, μέσα από την παρατήρηση των πουλιών, και αφού δεν μπορούσε να φύγει ούτε από τη στεριά ούτε από τη θάλασσα, σκέφτηκε ότι πιθανά θα μπορούσε κι εκείνος να πετάξει. Έτσι, μάζεψε φτερά από διάφορα πουλιά, τα ένωσε με κερί

και τα προσάρμοσε στους ώμους τους.

Σε οποιαδήποτε εκδοχή, η συνέχεια του μύθου είναι η ίδια. Ο Δαίδαλος είχε συμβουλεύσει τον Ίκαρο να κρατάει ένα μέσο ύψος, να μην πηγαίνει δηλαδή ούτε πολύ ψηλά ούτε πολύ χαμηλά. Ο Ίκαρος όμως, που ήταν νέος και γοητεύτηκε από το πέταγμα, αφηφώντας τις συμβουλές του πατέρα του, πήγε πολύ κοντά στον ήλιο, με αποτέλεσμα να λιώσει το κερί και να φύγουν τα φτερά από τους ώμους του. Έτσι έπεσε στη θάλασσα και πνίγηκε. Από τότε η θάλασσα αυτή ονομάστηκε Ικάριο πέλαγος και το νησί που βρισκόταν εκεί κοντά Ικαρία.

Άλλος μύθος μας λέει ότι ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος έφυγαν από την Κρήτη με καράβι. Λέγεται ότι τότε ο μεγάλος τεχνίτης εφηύρε το ιστίο. Καθώς οι Κρήτες, που τους καταδίωκαν κωπηλατώντας, έβλεπαν το πλοίο τους να απομακρύνεται γρήγορα και σιγά σιγά στον ορίζοντα διέκριναν μόνο το πανί, νόμισαν ότι οι δυο άντρες πετούσαν. Στο ταξίδι, εξαιτίας κάποιου αδέξιου χειρισμού του Ίκαρου, αυτός έπεσε στη θάλασσα και πνίγηκε. Άλλος μύθος θέλει

“Η πτώση του Ίκαρου”, Albrecht Dürer, 1504

Πίνακας του Fredrick Leighton
(1830-1896), “Δαίδαλος και Ίκαρος”

τον νεαρό να πνίγεται καθώς έβγαине από τη βάρκα στη στεριά.

Σε μια άλλη παραλλαγή αναφέρεται ότι ο Ίκαρος, μετά το φόνο του Τάλου από τον πατέρα του, εξορίστηκε και ο ίδιος από την Αθήνα και έφυγε για την

Κρήτη προκειμένου να αναζητήσει τον Δαίδαλο. Στο ταξίδι του όμως ναυάγησε στη Σάμο. Η θάλασσα ξέβρασε το νεκρό σώμα του Ίκαρου στην Ικαρία. Εκεί το βρήκε ο Ηρακλής και το ενταφίασε.

Ο μύθος του Ίκαρου που πλησιάζει πολύ κοντά στον ήλιο και πέφτει, μας θυμίζει το μύθο του Φαέθοντα. Ο συμβολισμός φαίνεται ότι είναι κοινός. Και στις δύο περιπτώσεις οι ήρωες είναι πολύ νέοι, γοητεύονται από την πτήση και περιφρονούν τις συμβουλές του πατέρα. Η αλαζονεία και η ανυπακοή είναι κοινά χαρακτηριστικά τους, τα οποία επίσης συναντάμε στο πρόσωπο του Εωσφόρου, που ήθελε να γίνει Θεός. Κοινό στοιχείο και των τριών είναι ότι ήθελαν να κατακτήσουν τη θεία κατάσταση, για την οποία όμως δεν ήταν ακόμη έτοιμοι. Η ματαιοδοξία και η αλαζονεία τους οδήγησαν στην πτώση.

Λέγεται ότι ο Ίκαρος ήταν παλιός Ηλιακός θεός, που μετά την πτώση του έγινε ένας απλός ήρωας. Από τον κόσμο των θεών, από τον ουρανό, πέφτει στη θάλασσα, στο στοιχείο του νερού που συμβολίζει την ύλη.

Σύμφωνα με το Γράβιγκερ, οι χριστιανοί συγγραφείς των πρώτων αιώνων διέκριναν στο ατύχημα του Ίκαρου την εικόνα της ψυχής που θέλει να ανέβει στον ουρανό με τα φτερά ενός ψεύτικου έρωτα, ενώ μόνο τα φτερά του θείου έρωτα μπορούν να συμβάλλουν στην ανύψωση.

Η άποψη αυτή μας θυμίζει τη θεωρία του Πλάτωνα για την ψυχή που χάνει τα φτερά της όταν πέφτει στον κόσμο της ύλης. Στόχος της είναι μέσα από την αυτογνωσία να ξαναβρεί τα χαμένα φτερά της και να πετάξει ξανά στον ουρανό.

Η ανεύρεση του πτώματος του Ίκαρου και ο ενταφιασμός του από τον Ηρακλή, πιθανότατα συμβολίζει την αντικατάσταση του παλιού Ηλιακού θεού από ένα νέο Ηλιακό ήρωα.

Τέλος, ο Ίκαρος θα μπορούσε να είναι η εικόνα του σημερινού ανθρώπου, ο οποίος έχει μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό του και θέλει να γνωρίσει την αλήθεια, κινούμενος όμως από εγωισμούς και ματαιοδοξίες.

Θέλει να γνωρίσει την αλήθεια χωρίς να λαμβάνει υπόψη του την παράδοση (τον πατέρα, τον Δαίδαλο) και όταν φτάνει να ανακαλύψει κάτι από

αυτή, έχει την εντύπωση ότι είναι παντοδύναμος, ότι μπορεί να κάνει τα πάντα, παραβιάζοντας ακόμη και την ίδια τη φύση, με αποτέλεσμα να οδηγείται μόνος του στην καταστροφή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ελληνική Μυθολογία, Εκδοτική Αθηνών.
2. Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια Χάρη Πάτσου
3. Εγκυκλοπαίδεια Εσωτερισμού και Αποκρύφου Γνώσεως, Πέτρου Γράβιγκερ

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Η επαφή με τη φύση είναι πάντα μια ευκαιρία για ανανέωση. Η άνοιξη είναι από τις ομορφότερες εποχές του χρόνου. Μ' αυτές τις σκέψεις και με πολύ μεράκι ξεκινήσαμε για τον Όλυμπο. Περίπατος στα καταπράσινα μονοπάτια, συζητήσεις στο τζάκι και ομαδικά παιχνίδια ήταν στιγμές χαράς που μας γέμισαν ενέργεια και ζωγράρισαν ένα χαμόγελο στα πρόσωπα μας. Σίγουρα θέλουμε να το επαναλάβουμε!

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗ VILLA BIANCA

Είμαστε έξω από ένα νεοκλασικό κτίριο έτοιμοι να ξεκινήσουμε ένα ταξίδι στο χρόνο. Με ποιο τρόπο; Με μια επίσκεψη στη Villa Bianca, για να θαυμάσουμε μια έκθεση για την αρχαία Μακεδονική τέχνη και τεχνική. Τα πολύτιμα εκθέματα, τα γεγονότα που τα περιβάλλουν και ο χρόνος που τα διαπερνά ήταν το ερέθισμα. Η ιστορία και ο πολιτισμός μας σίγουρα μπορούν να μας διηγηθούν το παρελθόν που μεταφέρουμε, αλλά επίσης έχουν να μας μάθουν πολλά για το παρόν και το μέλλον μας.

Η Ρ Α Κ Η Λ Ε Ι Ο

Το διάστημα που πέρασε γέμισε με αρκετές πολιτιστικές, κοινωνικές και οικολογικές δραστηριότητες από τα μέλη του Ηρακλείου. Μια απ' αυτές ήταν και η συμμετοχή μας στο Ρεθυμνιώτικο Καρναβάλι. Κάθε χρόνο αποχαιρετούμε το Χειμώνα και καλωσορίζουμε την Άνοιξη με το ξεφάντωμα της Αποκριάς!

Φέτος ξεχυθήκαμε σαν "Ολυμπιακές Φλόγες" στους δρόμους της πόλης και αναψάμε... φωτιές παρουσιάζοντας μικρούς και μεγάλους στο κέφι και το χορό!!!

Ζήσαμε έτσι για λίγο την ομόνοια και την ενότητα που συμβόλιζε πάντα η φωτιά των Ολυμπιακών Αγώνων και ήρθαμε πιο κοντά μεταξύ μας αλλά και στον παιδικό και ευχάριστο εαυτό που όλοι κρύβουμε μέσα μας!

X
A
N
I
A

ΒΡΑΔΙΑ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΤΟΛΚΙΝ

Τρία Δαχτυλίδια έχουνε οι Ξωπικοί οι Βασιλιάδες
στο θόλο τ' ουρανού από κάτω,
Εφτά οι Νάνοι Άρχοντες παλάτια που
'χουνε μες στα πετράδια,
Εννιά οι Άνθρωποι οι Θνητοί που
'χουν τη μοίρα του θανάτου,
'Ενα ο Μαύρος Άρχοντας, που
βασιλεύει στα σκοτάδια,

'Ετσι, τον Μάρτιο η Θεατρική ομάδα "Άνιμα" μας παρουσίασε μια βραδιά αφιερωμένη στην Τριλογία του Τόλκιν. Σ' αυτόν το φανταστικό κόσμο, συναντήσαμε Ξωπικά, Νάνους, Χόμπιτ, Μάγους, Βασιλιάδες και γενναίους πολεμιστές που δεν

δίσταζαν να δώσουν τη ζωή τους για το κοινό καλό. Σ' έναν κόσμο που υπήρχε ανδρεία, τόλμη, συμβίωση μεταξύ ορατών και αόρατων κόσμων .

A
Θ
H
N
A

Το τρίμηνο που πέρασε επισκεφθήκαμε τον ξενώνα των Γιατρών του Κόσμου. Τα περισσότερα παιδιά που ήταν φιλοξενούμενα εκείνη την εποχή είχαν έρθει για ιατρικές εξετάσεις αλλά ανάμεσά τους υπήρχαν και παιδιά τραυματίες πολέμου.

Ετοιμάσαμε μια γιορτή για τους μικρούς μας φίλους, παίξαμε μαζί τους θεατρικό παιχνίδι, φάγαμε, χορέψαμε και τους μοιράσαμε δώρα.

Πώς συνεννοηθήκαμε μαζί τους; Με τη αλάνθαστη γλώσσα της καρδιάς και των ματιών.

Ξέρουμε πως κάτι, έστω μικρό, καταφέραμε να δώσουμε σ' αυτές τις ψυχούλες, μας το είπαν τα μάτια τους, αλλά ξέρουμε επίσης πως και εμείς πήραμε κάτι πάρα πολύ σημαντικό από αυτήν τη μικρή γιορτή.

Πήραμε τη δύναμη να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας, γιατί όσο

υπάρχει πόνος στον κόσμο, όσο υπάρχουν παιδιά κλιμένα, η προσπάθεια των εθελοντών πρέπει να μπορεί να συνεχίζεται.

Καλή συνέχεια!

ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

El Greco

Διονυσία Κόκλα

Αυτοπροσωπογραφία, 1604. The Metropolitan Museum of Art at New York

**Το 1541, στο Ηράκλειο της
ενετοκρατούμενης Κρήτης,
γεννήθηκε ένα αγόρι που αρ-
γότερα θα χαρακτηριζόταν ως
ένας απ' τους πιο ανήσυχους
και αινιγματικούς ζωγράφους
όλων των εποχών. Ο Δομήνι-
κος Θεοτοκόπουλος.**

Στην Κρήτη έλαβε τα πρώτα μαθήματα ζωγραφικής και δέχτηκε τις επιδράσεις των Κρητών ζωγράφων και της βυζαντινής τέχνης.

Το 1566 πηγαίνει στη Βενετία και μαθητεύει στο εργαστήριο του Τιτσιάνο απ' όπου αφομοιώνει τη δυτική τάση στη ζωγραφική. Αργότερα στη Ρώμη και τελικά στο Τολέδο της Ισπανίας το 1577. Εκεί πήρε και το όνομα «El Greco».

Τα έργα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου περιέχουν κάτι το ασυνήθιστο, κάτι που δεν είναι εύκολο να ερμηνευτεί.

Η αισθητική στην οποία στηρίζονται είναι ιδιόμορφη, οι προθέσεις του φαίνονται ανεξιχνίαστες.

Αλλά και ο ίδιος ο δημιουργός τους περικλείει γύρω του ένα μυστήριο το οποίο αντιστέκεται στις εύκολες ερμηνείες.

Ο Φραντσέσκο Πατσέκο γράφει στο *Arte de la Pintura* το 1649: « Ήταν ένας μεγάλος φιλόσοφος, εύστοχος στις παρατηρήσεις του και είχε γράψει για τη ζωγραφική, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική».

Οι πραγματείες του για τη φιλοσοφία, τη θεολογία, τη λειτουργική, την αγιολογία, τη λογοτεχνία και την ιστορία έχουν χαθεί. Ωστόσο το ενδιαφέρον του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου για όλα αυτά φαίνεται τόσο στον κατάλογο των έργων της βιβλιοθήκης του, όσο και στις συναναστροφές του με φιλοσοφικούς κύκλους στην Ισπανία. Από τα βιβλία του φαίνεται το ενδιαφέρον του για τους αρχαίους κλασικούς, αλλά και για την Πλατωνική και Νεοπλατωνική φιλοσοφία.

Για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε την τέχνη του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, θα πρέπει να εμβαθύνουμε στις φιλοσοφικές και θρησκευτικές του αντιλήψεις, οι οποίες αντανακλώνται στα έργα του με βαθιά εσωτερικότητα και έντονο το συμβολικό στοιχείο.

Είναι γνωστές οι εξαϋλωμένες, πέρα απ' το συνηθισμένο, μορφές του. Η πνευματικότητα που

περιέχουν στην έκφραση. Σ' όλο το θρησκευτικό έργο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου μπορούμε να διακρίνουμε το διαχωρισμό του υλικού απ' τον ουράνιο κόσμο, αλλά και την προσπάθειά του να ενώσει σταδιακά, μέσα απ' το χρώμα και το φως, το γήινο με το υπερβατικό.

Στο διάσημο έργο του «**Η Ταφή του Κόμητος Οργάθ**», το οποίο εξιστορεί το θρύλο της ταφής του αφέντη του Οργάθ, ενός ευεργέτη της εκκλησίας, τη στιγμή που οι Άγιοι Αυγουστίνος και Στέφανος εμφανίστηκαν, κατά θαυμαστό τρόπο, και απέθεσαν τον νεκρό στον τάφο του, διαφαίνεται έντονα αυτός ο Δυϊσμός.

Η ατμόσφαιρα του θαύματος δημιουργείται μ' έναν εκπληκτικό χειρισμό φωτός και χρώματος. Οι εκφράσεις στα πρόσωπα των παρευρισκομένων είναι εκστατικές και τα σώματά τους φαίνονται να αιωρούνται ανάμεσα στον γήινο και τον ουράνιο κόσμο, όχι μόνο σαν απλοί μάρτυρες, αλλά και κοινωνοί.

Ο άγγελος, ο οποίος ενώνει τη γη με τον ουρανό, βρίσκεται στον κεντρικό άξονα της σύνθεσης και ανεβαίνει στριφογυρίζοντας προς τον ουρανό, για να μεταφέρει την ψυχή

Η Ταφή του Κόμητος Οργάθ

του κόμη, η οποία έχει τη μορφή παιδιού.

Το ουράνιο πλήθος το οποίο υπάρχει δίπλα απ' τον Χριστό, είναι μορφές έντονα επιμήκεις και το φως που υπάρχει γύρω του γίνεται υπερβολικά λαμπερό, μέχρι που καταλήγει σε μια ακτίνα φωτός.

Αυτή η ιεράρχηση του χρώματος και του φωτός, αλλά και των μορφών από το γήινο προς το ουράνιο, το οποίο υπάρχει και σ' άλλους πίνακές του, όπως στην Ανάσταση, στη Σταύρωση, στον Ευαγγελισμό κ.ά., η ύπαρξη του μεσολαβητή Αγγέλου, η ψυχή που αποδεσμεύεται και επιστρέφει εκεί από όπου προήλθε, μας παραπέμπουν στην Πλατωνική και Νεοπλατωνική δομή σκέψης. Την ύπαρξη των δύο κόσμων, του αισθητού και του ιδεατού και την επιστροφή της ψυχής μετά τον θάνατο στον κόσμο των ιδεών.

Τα υπερφυσικά μεγέθη του Χριστού, της Παναγίας και των Αγγέλων σε σχέση με τα άλλα πρόσωπα που υπάρχουν στους πίνακές του, δείχνουν την ουράνια ιεραρχία, κάτι που υποστήριξε ο Διονύσιος ο αρεοπαγίτης, βιβλία του οποίου βρέθηκαν στη βιβλιοθήκη του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου. Είναι γνωστό όμως ότι και ο Πλωτίνος μίλησε για το ιεραρχημένο Σύμπαν. Αυτή η ιεράρχηση φαίνεται καθαρά

“Ο Άγιος Δομήνικος”

στο έργο του «Η Βάπτιση του Χριστού».

Η στενόμακρη φόρμα που συναντάται σε πολλούς πίνακές του, με θρησκευτικό περιεχόμενο, είναι χαρακτηριστική. Μ' αυτόν τον τρόπο υπερβαίνει τη φυσική πραγματικότητα και δημιουργεί μια ψευδαίσθηση.

Η Βάπτιση του Χριστού (1597-1600, 350 x 144 cm) Museo del Prado, Madrid

Πολλές φορές βλέπουμε μια παραμόρφωση στο χρώμα και τη φόρμα, έντονη επιμήκυνση των μορφών, με κεφάλια πολύ μικρά σε σχέση με το σώμα, έτσι που στο τέλος οι μορφές να φαίνονται σαν να είναι σε μια διάχυτη κατάσταση. Όταν ενώνονται δε με το έντονο φως, μοιάζουν με φλόγες.

Αυτή η έντονη απεικόνιση του φωτός, παραπέμπει στη πνευματική φώτιση, όπως ο ίδιος αναφέρει για τον πίνακά του **«Άποψη και Χάρτης του Τολέδο»**.

Η απογύμνωση της μορφής από την ύλη και η σύλληψη μέσω του νου μιας ανώτερης πραγματικότητας, καταργούν τον τόπο και το χρόνο στους θρησκευτικούς του πίνακες και ο ίδιος έρχεται σε αντίθεση με την

αριστοτελική άποψη ότι η μορφή και η ύλη είναι αναπόσπαστα ενωμένες.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό σύμβολο που παρατηρούμε, είναι το χέρι του Χριστού που ακουμπάει στο στήθος με τα δάχτυλα ανοιχτά, ενώ ο μέσος και ο παράμεσος είναι ενωμένοι. Αυτό φαίνεται σε αρκετούς πίνακες όπως: **«Ο Διαμερισμός των Ιματίων»**, **«Ο Άγιος Φραγκίσκος»** κ.ά.

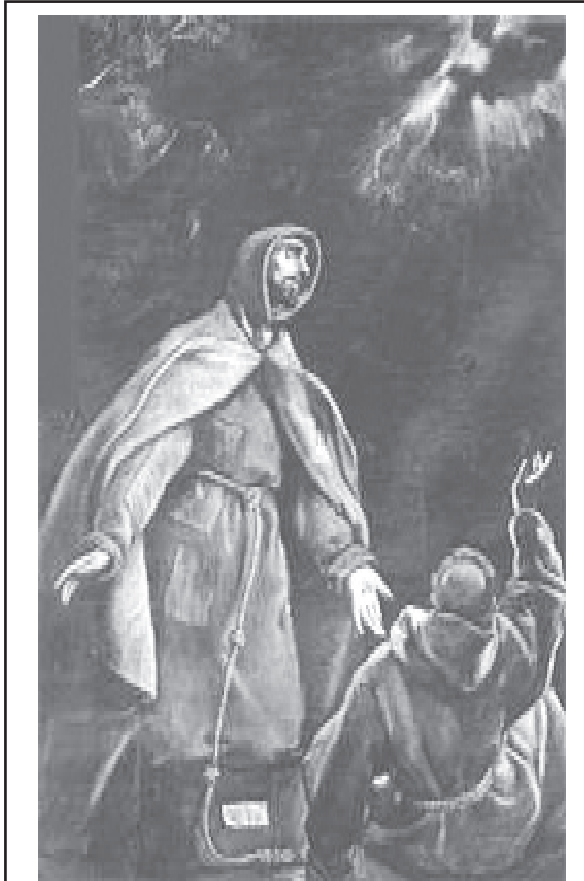
Ο τελετουργικός χαρακτήρας των παραστάσεών του, η έννοια της ιεραρχίας, το μεταφυσικό φως, η εξαύλωση των μορφών, η συμβολική χρήση των χρωμάτων, η ανύψωση προς το πνευματικό στοιχείο, συνθέτουν το συνολικό έργο του μεγάλου ζωγράφου ο οποίος πέθανε το 1614.

Μετά το θάνατό του κάποιοι τον χαρακτήρισαν τρελό και δυσνόητο.

Ο El Greco όμως υπήρξε παράδειγμα πνευματικού ατόμου και μεγάλου καλλιτέχνη που κατόρθωσε να μεταφέρει τον πλούσιο εσωτερικό του κόσμο στους θαυμάσιους πίνακές του, μοναδικούς στο είδος τους.

Άποψη του Τολέδο, 1597, λάδι σε μουσαμά, Metropolitan Museum of Art, New York.

Το όραμα του Αγίου Φραγκίσκου
(1597-1607, 203 x 125 cm) Hospital de
Nuestra Senora del Carmen de Cadiz

Ο Άγιος Ιάκωβος ο πρεσβύτερος
(1600, 70 x 53 cm) San Feliz collection
formerly Oviedo

Ο Άγιος Δομήνικος προσευχόμενος
(1600-1610,
75 x 58 cm) Accademia Carrara,
Bergamo, Italy

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ Ο ΚΡΗΣ
ΕΚΔ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

*Από τον Πλάτωνα Γεμιστό στον
Τζορντάνο Μπρούνο.*

ISABELE OHMANN

Μετάφραση: Ιωάννα Μ. Μούστρη

Δεν συνηθίζεται να συσχετίζεται η ιδέα της μετενσάρκωσης με τη φιλοσοφία της Αναγέννησης. Ωστόσο είναι γνωστό ότι η Αναγέννηση, κυρίως στην Ιταλία, οικειοποιήθηκε τις αντιλήψεις της αρχαίας φιλοσοφίας του Ζωροαστρισμού, του Ερμητισμού, του Ορφισμού, του Πυθαγορισμού, του Πλατωνισμού και Νεοπλατωνισμού και άλλων.

Σ' αυτές τις διαφορετικές διδασκαλίες, ε-
ξέχουσα θέση κατέχει η αντίληψη για
την αθανασία της ψυχής και για τα βήματά
της μέσα από διαφορετικές μορφές ζωής. Αυτό που
ονομάζεται μετανάστευση των ψυχών και μερικές
φορές παλιγγενεσία ή μετεμψύχωση.(1)

Αυτή η ιδέα γοήτευσε την Αναγέννηση κι αυτό
εκφράστηκε με τρόπο περισσότερο ή λιγότερο
ξεκάθαρο από τους διάφορους εκπροσώπους της.
Θεωρήσαμε ενδιαφέρον να μελετήσουμε την έκ-
φραση αυτής της αντίληψης σε τρεις διαφορετικές
στιγμές της Αναγέννησης: αρχικά, στις διδασκαλίες
του Πλήθωνα Γεμιστού στο Μυστρά, στη Βυζαντινή
Αυτοκρατορία (είναι γνωστό ότι αυτός έδωσε την
πρώτη ώθηση για την ίδρυση της Νέας Πλατωνικής
Ακαδημίας στη Φλωρεντία, γεγονός που έλαβε χώρα
κατά την συνάντησή του με τον Κόζιμο των Μεδί-
κων στη διάρκεια της Συνόδου για την Ένωση των
Εκκλησιών το 1439). Στη συνέχεια η ύπαρξη αυτής
της ίδιας διδασκαλίας απαντάται μέσα στην Πλατωνι-
κή Ακαδημία της Φλωρεντίας, με τη χαρακτηριστική
περίπτωση του Μαρσίλιο Φιτσίνο. Και τελευταία,
στο τέλος της Αναγέννησης, στις διδασκαλίες του
Τζορντάνο Μπρονόνο.

Πλήθων Γεμιστός και μετεμψύχωση

Με την ευκαιρία του θανάτου του πατέρα τους,
οι γιοι του πήραν από τον καρδινάλιο Βησσαρίωνα
ένα εξαιρετο γράμμα αφιερωμένο «στον κοινό πα-
τέρα και δάσκαλό μας»:

«Πληροφορήθηκα ότι ο κοινός πατέρας και δά-
σκαλός μας άφησε κάθε γήινο στοιχείο και πήγε
στον ουρανό, καθαρή διαμονή, για να χορέψει ο
μουσικός Ίακχος με τους Ολύμπιους θεούς. Γι'
αυτό, από πλευράς μου, χαιρόμαι που υπήρξα μα-
θητής ενός τέτοιου ανθρώπου. Από την εποχή των
διάσημων εκείνων ανθρώπων των πρώτων καιρών,
η Ελλάδα δεν έδωσε φως σε άλλον που να μοιάζει
περισσότερο στον Πλάτωνα, τόσο στη γνώση όσο
και σε οποιαδήποτε άλλη αρετή, με τέτοιο τρόπο
ώστε, αν αποδέχομαι τη διδασκαλία του Πυθαγόρα
και του Πλάτωνα για τη ρυθμική περιοδικότητα της
ανόδου και της καθόδου των ψυχών, δεν θα αρνιό-
μουν να προσθέσω ότι η ίδια η ψυχή του Πλάτωνα,
υποχρεωμένη από τις αθεράπευτες προσταγές του
Αδαστρέου για να υπηρετήσει και να πραγματοποιη-
ήσει την απαραίτητη επιστροφή της, στάλθηκε στη
γη για να πάρει το σώμα του Πλήθωνα Γεμιστού και
ζωή μαζί του».(2)

Όπως οι Πυθαγόρειοι και οι Πλατωνικοί, για να
μη μιλήσουμε για τον ίδιο τον Πλάτωνα τον οποίο
επικαλείτο, ο Πλήθων διδασκε το δόγμα της μετα-
νάστευσης των ψυχών.

Στα σχόλιά του πάνω στους Χαλδαιϊκούς Χρη-

σμούς (3), ασχολείται με την περιοδική επιστροφή
της ψυχής στη γήινη ζωή, σύμφωνα με τις διδασκα-
λίες του Πορφύριου και του Ιάμβλιχου. Γράφει στο
σχόλιό του πάνω στο 12ο χρησμό: «Τότε η ψυχή
κατέχει, λόγω ασφαλώς της ίδιας της αιωνιότη-
τας, πολλά από αυτά που βρίσκονται στις πτυχές του
κόσμου, δηλ. στα διάφορα μέρη του κόσμου. Τα
αποκτά, κάθε φορά, σύμφωνα με αυτά που βίωσε
σ' αυτόν τον κατώτερο κόσμο».(4)

Στην Πραγματεία των Νόμων, αναφέρεται επί-
σης στη μετανάστευση των ψυχών. Αν κι αυτό το
έργο καταστράφηκε στο μεγαλύτερο μέρος του από
τον Σχολάριο, Πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης
εκείνη την εποχή, μετά τον θάνατο του Πλήθωνα,
λέγεται ότι ο Πλήθων μιλούσε για την αθανασία των
ψυχών και προσπαθούσε να αποδείξει την επιστροφή
των ψυχών στα σώματα και στη ζωή στη διάρκεια
καθορισμένων χρονικών περιόδων, γεγονός που
ονομαζόταν μετεμψύχωση.(5)

Ο Πλήθων, στην εισαγωγή που μας άφησε σ'
αυτό το έργο, λέει ότι η ψυχή μας είναι αθάνατη,
ότι είναι ίδια στο είδος με τους θεούς και ότι αυτοί
τη στέλνουν σ' αυτόν τον κατώτερο κόσμο για να
ενωθεί με ένα θνητό, διαφορετικό σώμα κάθε φορά
ανάλογα με τις περιστάσεις. «Σ' ό,τι μας αφορά, η
ψυχή μας όντας παρόμοια με τους θεούς, εξακο-
λουθεί να είναι αθάνατη και αιώνια μέσα στα όρια
που περιορίζουν τον δικό μας κόσμο. Περιοριζόμενη
πάντα σ' ένα θνητό περίβλημα, στέλνεται από τους
θεούς κάποιες φορές σε ένα σώμα, άλλες φορές σε
άλλο, σε σχέση με την παγκόσμια αρμονία».(6)

Τέλος, στην περίφημη διένεξη που τον έφερε αντιμέτωπο στη διάρκεια της ζωής του με τον Σχολάριο για τις διαφορές ανάμεσα στη φιλοσοφία του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, έγραφε: «Ωστόσο, δεν θα με εξέπληττε σ' ό,τι τον αφορά, αν, από νοητική οκνηρία δεν έχει ήδη καταλάβει ότι όποιος υποθέτει ταυτόχρονα την αιωνιότητα του κόσμου και την αθανασία της ανθρώπινης ψυχής, θα έπρεπε αναγκαστικά όχι μόνο να αποδέχεται ότι αυτή δεν γεννιέται στο χρόνο, αλλά να αποδέχεται επίσης ότι η ψυχή κάνει πολλές καθόδους σε θνητά σώματα, που συμφωνούν ή όχι με τον λόγο». (7)

Η Πλατωνική Ακαδημία της Φλωρεντίας

Περισσότερο υποκείμενοι στην επιρροή της Εκκλησίας από τον Πλήθωνα Γεμιστό, παρά τις διαφορές του με τον Σχολάριο, οι φιλόσοφοι της Πλατωνικής Ακαδημίας, που πολλές φορές κατηγορήθηκαν για αίρεση, ήταν, χωρίς αμφιβολία από ανάγκη, πιο προσεκτικοί στις αναφορές τους για τη διδασκαλία της μετανάστευσης των ψυχών.

Άλλωστε, ο Πίκο ντελλα Μιράντολα έγραψε ξεκάθαρα στο Herbarius του ότι οι αρχαίοι σοφοί συνήθιζαν «να μη γράφουν για τα θείκα πράγματα παρά μόνο με τρόπο συγκαλυμμένο. Εκεί οφείλονται και τα πολλά τους μυστήρια». Αναρωτιέται επίσης στο «Για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου» «αν επιτρέπεται να παρουσιάζεται στο κοινό, έστω και σαν αίνιγμα, κάποιο από τα πολύ κρυφά μυστήρια». Αυτό δεν τον εμπόδισε να αναφέρει στις 900 Θέσεις του «όλους τους Ινδούς, Πέρσες, Αιγύπτιους και Χαλδαίους σοφούς που πίστευαν στη μετανάστευση των ψυχών σε σώματα». (8)

Αυτό το μυστήριο διατηρήθηκε τόσο σοφά που κατάφερε να παραπλανήσει τους σύγχρονους ερευνητές μας. Έτσι, ορισμένοι συγγραφείς, όπως ο Thierry Gontier και ο Thierry Bernard (10) δεν διστάζουν να διαβεβαιώσουν ότι ο Φιτσίνο δεν πίστεψε ποτέ στη μετενσάρκωση. Γι' αυτό, κάποιοι συγγραφείς θεωρούν ότι έχουν το δικαίωμα να συμπεράνουν ότι η διδασκαλία της μετενσάρκωσης δεν υπήρχε στην φλωρεντινή Αναγέννηση.

Πέρα από αυτό που μπορεί να μας αποκαλύψει η προσεκτική ανάγνωση των γραπτών του ίδιου του Φιτσίνο και του Πίκο ντελλα Μιράντολα, θα ήταν χρήσιμο να αναφέρουμε εκ των προτέρων ότι η ιδέα της μετενσάρκωσης δεν ήταν ξένη στις μεγάλες προσωπικότητες της εποχής τους.

Ας θυμηθούμε ότι ένα από τα συνθήματα του Λορέντζο του Μεγαλοπρεπούς ήταν «ο χρόνος επιστρέφει» σαν αντήχηση του redeunt Saturna regna (επιστρέφει η βασιλεία του Κρόνου ... μια χρυσή φυλή υψώνεται πάνω από τον κόσμο) του Βιργίλιου (4^η Εκλογή) και είχε ζωγραφισμένο ένα

ξαναγεννημένο δένδρο. Το φρέσκο βλαστάρι ενός ξερού δένδρου ήταν ένας συνηθισμένος τρόπος για να αναφερθεί κανείς στην Αναγέννηση.

Επίσης στην Αυλή του Λορέντζο του Μεγαλοπρεπούς, ο ποιητής Νάλντι παρουσιαζε, σε ένα σύντομο ποίημα, πώς, με μια διαδοχή μεταμορφώσεων, η ψυχή του Ορφέα πέρασε διαδοχικά μέσα από τον Όμηρο, τον Πυθαγόρα, τον Έννιο και τον Φιτσίνο. (11)

Ο Ρενέ ντ' Ανζού είχε το ίδιο έμβλημα με τον Λορέντζο των Μεδίκων, σε σχέση με το όνομά του, Renatus, που σήμαινε «Ξανα-γεννημένος» δηλ. «γεννημένος μιαν άλλη φορά».

Ο Μαρσίλιο Φιτσίνο και η διδασκαλία της μετενσάρκωσης

Υπέρ αυτών που βλέπουν στο Φιτσίνο έναν «αντίθετο στην μετενσάρκωση», συναντάμε στην Πλατωνική Θεολογία για τις ψυχές (ΠΘΨ) ΧVI, 5 (12) αυτή τη σημείωση: «Γιατί ένας γέρος στρατιώτης, μετά τη συμπλήρωση του χρόνου υπηρεσίας του, θα επέστρεφε στη μάχη;». Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν μια φλόγα ανάψει στον αέρα, κατόπιν επιστρέφει στη σφαίρα της φωτιάς, «δεν ζητάμε μια κάθοδο πιο συχνή από αυτή τη φλόγα».

Στην ΠΘΨ ΧVII,3, Ο Φιτσίνο θίγει το θέμα των μεταναστεύσεων και της παλιγγενεσίας που αναφέρουν ο Πλάτων, ο Ζωροάστρης και άλλοι αρχαίοι καθώς και διάσημοι ποιητές. Αλλά η διατύπωση είναι αρκετά διφορούμενη για να επιτρέψει πλατειά συμπεράσματα.

Εναντίον αυτής της θέσης, υπογραμμίζουμε διάφορα σημεία:

- Πέρα από τον ανεπιφύλακτο θαυμασμό του για τις διδασκαλίες της «αρχαίας φιλοσοφίας», ο Φιτσίνο ήταν ένθερμος υποστηρικτής των θέσεων του Πλήθωνα Γεμιστού, όπως απέδειξε η Brigitte Tambur-Krasker. (13) Υπήρξε επίσης ένθερμος οπαδός του μαθητή του, του καρδινάλιου Βησσαρίωνα, του οποίου είδαμε προηγουμένως το γράμμα, όπως το μαρτυρεί αυτό το απόσπασμα: «Ήρθε ο Βησσαρίων, το πνεύμα του Πλάτωνα μπορεί να χαιρείται και εμείς, τα μέλη της οικογένειάς του, ας δείξουμε απέραντα ικανοποιημένοι γι' αυτό». (14)

- Η ιδέα της κυκλικότητας των πραγμάτων επιστρέφει συνεχώς στα γραπτά του φιλοσόφου. (15) Ο Φιτσίνο μιλάει ανοιχτά για τις ιστορικές περιόδους που υποδηλώνουν εκ των πραγμάτων την αντίληψή του για την κυκλική φιλοσοφία της ιστορίας: «Αυτό που έχουν πει οι ποιητές για τις τέσσερις εποχές, του μολύβδου, του σιδήρου, του αργύρου και του χρυσού ... αν μπορούμε να μιλάμε για μια εποχή του χρυσού, είναι σίγουρα αυτή που δημιουργεί πνεύματα από χρυσό ...». (16) Πράγμα που επιβεβαιώνεται από την ακόλουθη σκέψη: «Η αντίληψή σας για το

χρόνο είναι πολλαπλή και ευμετάβλητη: αντιλαμβάνεται τα συμβάντα που περνούν και, μ' ένα είδος περιστροφής, ενώνει την αρχή με το τέλος. Παράγει απεριόριστο αριθμό πραγμάτων και τα καταστρέφει διαδοχικά. Οι Αιγύπτιοι περιελάμβαναν όλο αυτό το γίγνεσθαι σε μια μόνο εικόνα, που απεικόνιζε ένα φτερωτό φίδι που δαγκώνει την ουρά του». (17)

• Άλλωστε ο Φιτσίνο μεταφράζει τον Ποιμάνδρη το 1463, κείμενο που αναφέρει τη διδασκαλία της μετανάστευσης των ψυχών στο βιβλίο III, με τίτλο «Η Κόρη του Κόσμου» μέσα από τα λόγια του Ώρου: «Δεν είναι από σύμπτωση που ρύθμισα το πεπρωμένο σας: θα είναι χειρότερο αν ενεργήσετε άσχημα, θα είναι καλύτερο αν οι πράξεις σας είναι άξιες της γέννησής σας... Να αναγνωρίσετε ότι είναι από δικά σας προηγούμενα λάθη που είσαστε τιμωρημένοι και εγκλωβισμένοι σε σώματα. Η αναγέννηση θα είναι διαφορετική για σας, όπως σας το είπα, σε διαφορετικά σώματα» (18). Δεν είναι ανάγκη να θυμίσουμε το κύρος του Ερμή, που θεωρήθηκε ο πατέρας της φιλοσοφίας στην Αναγέννηση, αρχίζοντας από τον ίδιο το Φιτσίνο που ήταν ο πιο ένθερμος υποστηρικτής του.

• Ο Φιτσίνο δεν είναι υπέρ της θέσης μιας κόλασης μετά το θάνατο. Στο 10^ο κεφάλαιο του 18^{ου} βιβλίου της ΠΘΨ, δείχνει ότι ο Τάρταρος του Πλάτωνα δεν είναι γι' αυτόν ένας πραγματικός τόπος όπου η ψυχή τιμωρείται μετά το θάνατο, αλλά μάλλον ένας εφιάλης που ζει η ψυχή όταν η δύναμη της φαντασίας της δεν συγκρατείται πια από τη ζωή των αισθήσεων.

• Ο Φιτσίνο θέτει ένα ερώτημα για το θάνατο στο τέλος της ΠΘΨ με τρόπο φανερά αθώο. Αν σκοπός της ψυχής είναι η επανένωσή της με το Θεό, πώς να γίνει τότε αντιληπτό το πεπρωμένο δύο τύπων ψυχών: πρώτων των ψυχών των παιδιών που πεθαίνουν πριν από την ηλικία της λογικής, και δεύτερον, των ψυχών εκείνων που γεννιούνται ανόητοι. Εδώ έχουμε δύο περιπτώσεις πλήρους αθωότητας, ψυχών πέρα από το Καλό και το Κακό. Αυτές οι ψυχές θα γνωρίσουν μετά το θάνατο την επανένταξη στο θείο; Δεν μπορούν να το κάνουν πραγματικά, αφού δεν έχουν αντιμετωπίσει τα συνηθισμένα βάσανα της ανθρώπινης ύπαρξης, δεν έχουν ενεργήσει πραγματικά ως ψυχές. Αλλά ούτε μπορούν να στερούνται το Θεό. Θα ήταν αδικία. Ο Φιτσίνο αφήνει την ερώτηση να αιωρείται, αποφεύγοντας προσεκτικά να δώσει τη μόνη λογική απάντηση. Αυτή η τυπικά σωκρατική απορία καταδικάζει στην πραγματικότητα το όριο της θεολογικής αντίληψης.

• Ο Φιτσίνο στο 4^ο κεφάλαιο του 13^{ου} βιβλίου της ΠΘΨ εξηγεί ότι η ψυχή υπάρχει πριν από την ενσάρκωση. Στο 5^ο κεφάλαιο του 9^{ου} βιβλίου της ΠΘΨ, λέει ότι, όπως γίνεται με τη φωτιά, κάτω από

τις στάχτες μένει η θράκα της ψυχής και δεν σβήνει ποτέ, ακόμη κι όταν εγκαταλείπει το γήινο σώμα τη στιγμή του θανάτου.

• Τέλος στο 7^ο κεφάλαιο του 16^{ου} βιβλίου της ΠΘΨ, ο Φιτσίνο πραγματεύεται το θέμα της παλιγγενεσίας με τρόπο αρκετά ασαφή για να μπορεί να διαβαστεί το βάθος της σκέψης του ανάμεσα στις γραμμές. Από τη μια μεριά, η ψυχή μπορεί πάντοτε, στοχαζόμενη πάνω στον εαυτό της, να αναπτύξει ακόμη περισσότερο τους δικούς της έμφυτους σπόρους της αλήθειας, να δημιουργήσει νέους ορίζοντες αναζήτησης, εν συντομία, να προοδεύσει. Λέει ότι δεν είναι ανάγκη η ψυχή βγαίνοντας από τον άνθρωπο, να αλλάξει σώμα για να κατοικήσει διαδοχικά σε κατώτερα ή ανώτερα όντα, στο σώμα των άστρων και των ζώων, ούτε να κάνει, γράφει ο Φιτσίνο, «ακατάπαυστα μεταβάσεις και επιστροφές ανάμεσα στο πάνω και το κάτω», δηλ. πέρα από την ίδια την ανθρώπινη διάσταση. Γράφει επίσης «Συμφωνούμε ότι η ψυχή είναι γεμάτη με σπόρους όλων των πραγμάτων και ότι μπορεί, συνεπώς, να επιτύχει την εξέλιξή της, αφού αυτοί οι σπόροι βρίσκονται στην ίδια την ψυχή, σύμφωνα με τον τρόπο της ψυχής και του ανθρώπινου γένους (secundum humanae animae specieique modum) και δίνουν φως στις αντίστοιχες επιθυμίες και συνήθειες σε όλα τα άλλα είδη χωρίς ποτέ να γίνεται μια πραγματική μετανάστευση από το ένα είδος στο άλλο». (19)

Εδώ μπορούμε να συναντήσουμε με μεγάλη λεπτομέρεια μια θεωρία που απομακρύνει τις λαϊκές πεποιθήσεις της Αναγέννησης για τον άνθρωπο με ζωική μορφή και, με τρόπο γενικότερο, κάθε αλλαγή είδους. Άλλωστε, στην ΠΘΨ 15, 3, δηλώνει σε σχέση με τους υπέρμαχους της μετεμψύχωσης: «αν θεωρείται παράλογο ότι η ψυχή μεταμορφώνεται σε

τόσο διαφορετικά είδη, καλούμαστε να λάβουμε υπ' όψιν την ποικιλία των καταστάσεων και συμπεριφορών που αυτή επιτρέπει συχνά στο δικό μας μόνο σώμα, και στον ίδιο άνθρωπο, που κυμαίνονται από το ουράνιο στο κτηνώδες, από τον άνθρωπο στον άγγελο».

Ο Φιτσίνο υπογραμμίζει, πάντα στα γραπτά του, την ορθόδοξη θέση του σε σχέση με τη χριστιανική πίστη. Το κάνει όταν μιλάει για τη μαγεία και την αστρολογία, στις οποίες λέει ότι αναφέρεται χωρίς να τις πιστεύει. Πρέπει να θυμόμαστε ότι ο Φιτσίνο έπρεπε να υπερασπίζει τον εαυτό του απέναντι στις εκκλησιαστικές αρχές από την κατηγορία της μαγείας.

Για να κάνει αποδεκτή αυτή τη διδασκαλία, ήταν απαραίτητο να βρει αποδεικτικά στοιχεία στα Ιερά Κείμενα. Αυτά αναφέρουν ρητά τη δεύτερη έλευση του Χριστού. Από αυτή την άποψη, η εσωτερική πίστη για τις περιοδικές επιστροφές ή αποκαταστάσεις δεν θα ήταν αναγκαστικά ετερόδοξη, παρόλο που, σύμφωνα με τον Wind, «ήταν μια εν δυνάμει απειλή για τις αρχές».(20)

Τζορντάνο Μπρούνο

Γνωρίζουμε, από τις μελέτες της Frances Yates, ότι ο Μπρούνο εμπνεύστηκε πολύ για την κοσμολογία του, από το βιβλίο του Corpus Hermeticum, Kore Kosμου (Κόρη του Κόσμου) που αναφέρθηκε προηγουμένως για τον Φιτσίνο και το οποίο ρητά περιέχει τη διδασκαλία της μετανάστευσης των ψυχών.

Ο Μπρούνο προσεγγίζει το θέμα της ζωής μετά το θάνατο με τη μορφή ενός βασικού θέματος: “Όλες οι ψυχές προορίζονται να εκτελέσουν μέχρι το τέλος τη μεγάλη περιστροφή που θα τις κάνει να επιστρέψουν στην πρώτη τους κατάσταση”. Τονίζει τη διαφορά ανάμεσα στους θεολόγους και τους φιλοσόφους. Σύμφωνα με τους πρώτους, η μεγάλη περιστροφή της ψυχής, στο τέλος του γύρου της, δεν μπορεί να αφορά όλα τα όντα. Αντίθετα, σύμφωνα με τους φιλοσόφους, δεν υπάρχει εξαίρεση για το παγκόσμιο πεπρωμένο των ψυχών. Αν αναζητάμε την αλήθεια, πρέπει να δεχτούμε ότι η κυκλική κίνηση της περιστροφής περιλαμβάνει όλες τις ψυχές και ότι οι τιμωρίες στις οποίες ενδεχομένως υποβάλλονται, δεν είναι παρά πρόσκαιρες καθάρσεις.

Η πορεία της ψυχής δεν μπορεί να τηρηθεί με

τρόπο ακριβή. Πρέπει να έχει μεγάλη διάρκεια και μια διαδοχή διαφόρων καταστάσεων.

Ο Μπρούνο πραγματεύεται αυτό το θέμα της μετανάστευσης των ψυχών στο «Η καβάλλα του αλόγου Πήγασου» και στο «Περί του ηρωικού ενθουσιασμού».

Στο “Περί του ηρωικού ενθουσιασμού”, 1, 4, ο Μπρούνο διαβεβαιώνει ότι η ψυχή παίρνει διάφορες υποστάσεις μέσα από διαδοχικά σώματα. Το πνεύμα υπόκειται στη μετανάστευση από σώμα σε σώμα. Μιλάει για «τις διάφορες ζωές που παίρνει η ψυχή σε διάφορα σώματα όπως το απαιτούν ρητά οι Πυθαγόρειοι, οι Σαδουκαίοι και άλλοι, και συγκαλυμμένα ο Πλάτων».(22)

Ο Μπρούνο δεν δέχεται τη μετεμψύχωση: μια ανθρώπινη ψυχή πάντα ξαναενώνεται με ένα ανθρώπινο σώμα και όχι με σώμα ζώου, «επειδή δεν μπορεί η ανθρώπινη ψυχή να είναι ψυχή κτήνους, όπως δικαίως υποστήριζαν ο Πλωτίνος και άλλοι Πλατωνικοί».(23)

Η μετανάστευση των ψυχών έχει την έννοια της προόδου και του δρόμου προς το θείο. Η κίνηση προς το Ένα συνίσταται στην τελειοποίηση της ψυχής, στην προοδευτική της φώτιση. Η σπουδαιότητα του δρόμου που έχουμε να διασχίσουμε εκφράζεται στην ανάγκη ενός επαναλαμβανόμενου περάσματος από τη Γη. Η πορεία της ψυχής καλύπτει επομένως αναγκαστικά διάφορες υπάρξεις.

Συνεχίζοντας την επιχειρηματολογία που είχαμε αφήσει για το Φιτσίνο, το πεπρωμένο των αθών ψυχών γίνεται τώρα κατανοητό, επειδή είναι ατελείωτο. Όπως και οι άλλες, έτσι και αυτές οι ψυχές πρέπει να επιστρέψουν στη γη για να βελτιωθούν οι ίδιες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Αναγέννηση δεν πρόσφερε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη διάδοση μιας θέσης όπως είναι αυτή της μετανάστευσης των ψυχών. Τόσο η Ορθόδοξη Εκκλησία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας όσο και η λατινική Εκκλησία της Δύσης τη θεωρούσαν αιρετική διδασκαλία. Πρέπει να θυμήσουμε ότι η πίστη στην μετανάστευση των ψυχών μέτρησε ως στοιχείο κατηγορίας στη διάρκεια της δίκης του Μπρούνο.

Πιο συνετοί από τον Πλήθωνα και τον Μπρούνο, τα έργα των οποίων, τελικά, μπήκαν στο Index από τις αντίστοιχες εκκλησίες τους, οι φιλόσοφοι της Φλωρεντίας διατήρησαν τη στρατηγική της συγκάλυ-

ψης, την οποία ο Stephane Toussaint ονομάζει «στρατηγική του ψέμματος», που συνίσταται στο να καλύπτει από τα μάτια του βέβηλου αυτό που η διδασκαλία τους είχε εξ αρχής.

Σε κάθε περίπτωση, υπήρχε εκ των πραγμάτων ένας εσωτερισμός, που πολλές φορές αποκαλύφθηκε σ' έναν κύκλο εσωτερικών διδασκαλιών (στο Μυστρά, το Καρρέτζι και γύρω από τον ίδιο τον Μπρούνο) που προστάτευε την ιδέα της μετανάστευσης των ψυχών, από τις επιθέσεις των αντιπάλων της.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1) Παλιγγενεσία: κυκλική επιστροφή των ίδιων γεγονότων ή γεγονότων του ίδιου τύπου σε διάφορες φιλοσοφικές αντιλήψεις (π.χ. Στωικοί). Επιστροφή στη ζωή, νέα ζωή. Αναγέννηση μέσω του βαπτίσματος για τους αρχαίους χριστιανούς συγγραφείς.
Μετεμψύχωση: Μετενσάρκωση της ψυχής μετά το θάνατο μέσα σε σώμα ανθρώπου ή ζώου ή φυτού.
- 2) Αναφέρεται από τον François Masai, στο *Πλήθων και ο πλατωνισμός του Μυστρά*, σ. 307 της γαλλικής έκδοσης.
- 3) Γεωργίου Γεμιστού Πλήθωνος, *Χαλδαϊκοί Χρησμοί*, σχόλια από τον Tambrun-Krasker, εκδ. Αθήνα, της Ακαδημίας Αθηνών, 1995.
- 4) ο.π. σ. 29
- 5) Γράμμα του Γεώργιου Σχολάριου στον Έξαρχο Ιωσήφ, παρατίθεται στο *Tradado sobre las leyes* (Πραγματεία πάνω στους νόμους), II,22, εκδ. Tecnos, 1995.
- 6) Charles Alexandre, *Traité des Lois*, ed. Vrin 1982.

- 7) Γεωργίου Γεμιστού Πλήθωνος, *Contre les objections de Scholarios en faveur d'Aristote* (*Εναντίον των αντιρρήσεων του Σχολάριου υπέρ του Αριστοτέλη*), μετάφραση, Brigitte Lagarde, στο Byzantion, 59, 1898.
- 8) Πίκο ντελλα Μιράντολα, *Οκτώ θέσεις σύμφωνα με τον Adeland τον Άραβα*, στις 900 φιλοσοφικές, καβαλιστικές και θεολογικές θέσεις, εκ. Allia, Παρίσι, 1999.
- 9) Ένας Πλατωνισμός χωρίς κόσμο: Η σοφία του Μαρσύλιο Φιτσίνο, στο *Marsile Ficin, les platonismes à la Renaissance*, Collecti6n Philologie et Mercure, υπό την διεύθυνση του Pierre Magnard, εκδ. Vrin, Παρίσι, 2001.
- 10) Η μητέρα Γη από τον Φιτσίνο στον Μπρούνο, στο *Marsile Ficin, les platonismes à la Renaissance*, Collecti6n Philologie et Mercure, υπό την διεύθυνση του Pierre Magnard, εκδ. Vrin, Παρίσι, 2001.
- 11) Παρατίθεται από τον André Chastel στο *Marsile Ficin et l'art* (Μαρσύλιο Φιτσίνο και τέχνη), εκδ. Droz, Γενεύη, 1996
- 12) Οι αναφορές των παραθέσεων του Φιτσίνο στην Πλατωνική Θεολογία των ψυχών προέρχονται από το *Theologica Platonica in Opera*, εκδ. Bale 1561 και παρατίθεται από τον André Chastel στο *Marsile Ficin et l'art*, εκδ. Droz, Γενεύη, 1996
- 13) *Ficin, Pluthon et les mages disciples de Zoroastre* (Φιτσίνο, Πλήθων και οι μάγοι μαθητές του Ζωροάστρη) της Brigitte Tambrun-Krasker, στο , υπό την διεύθυνση του *Marsile Ficin, les platonismes à la Renaissance*, Collecti6n Philologie et Mercure, υπό την διεύθυνση του Pierre Magnard, εκδ. Vrin, Παρίσι, 2001.
- 14) *Ficin, Opera*, Ep. I,I, σ. 616-617
- 15) Όπως το αποδεικνύει η Patricia Castelli στο άρθρο της *Il lume del Sole, Marsilio Ficino, medico del alma*, εκδ. Opus Libri, Φλωρεντία, 1984
- 16) Παρατίθεται από τον André Chastel στο *Marsile Ficin et l'art* (Μαρσύλιο Φιτσίνο και τέχνη), εκδ. Droz, Γενεύη, 1996, σ. 69
- 17) Παρατίθεται από τον André Chastel στο *Marsile Ficin et l'art* (Μαρσύλιο Φιτσίνο και τέχνη), εκδ. Droz, Γενεύη, 1996, σ. 82
- 18) Hermès Trismegiste (Ερμής Τρισμέγιστος) του Louis Ménard, εκδ. Guy Tredaniel, 1983, σ. 190
- 19) *Theologica platonica...*, XVII, παρατίθεται από τον Thierry Gontier, Ένας Πλατωνισμός χωρίς κόσμο: Η σοφία του Μαρσύλιο Φιτσίνο, στο *Marsile Ficin, les platonismes à la Renaissance*, Collecti6n Philologie et Mercure, υπό την διεύθυνση του Pierre Magnard, εκδ. Vrin, Παρίσι, 2001
- 20) Edgar Wind, *Mystères paiens à la Renaissance* (Παγανιστικά Μυστήρια στην Αναγέννηση), εκδ. Gallimard, 1992
- 21) Βλ. το άρθρο του Thierry Bernard, *La Terre mère de Ficin à Bruno*, στο *Marsile Ficin, les platonismes à la Renaissance*, Collecti6n Philologie et Mercure, υπό την διεύθυνση του Pierre Magnard, εκδ. Vrin, Παρίσι, 2001
- 22) Τζορντάνο Μπρούνο, *Des Fureurs Héroïques*, I, 4, (Περί του ηρωικού ενθουσιασμού), εκδ. Belles Lettres, Παρίσι, 1984
- 23) Ο.π.

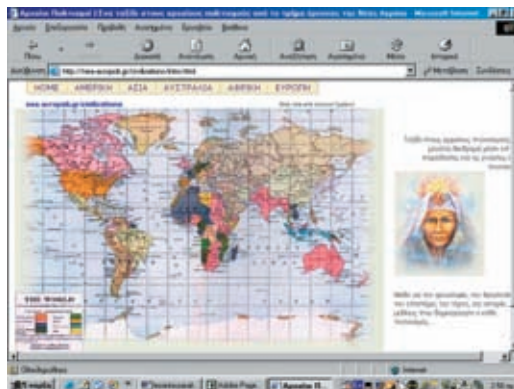
γνωρίζετε ότι ...

ΕΛΛΑΔΑ - Φιλοσοφία

... Ο Αναξιμένης θεωρεί ως πρώτη αρχή τον Αέρα, μια έννοια παρόμοια με τον Αιθέρα των ασιατών φιλοσόφων, την Κοσμική Ψυχή ή Anima Mundi;

Διαβάστε το άρθρο

http://www.nea-acropoli.gr/civilizations/europe/hellas/filosofy_hellas.htm

Ο Αναξιμανδρος λέει ότι η πρώτη αρχή είναι το Άπειρο, το οποίο είναι ομοιογενές, άφθαρτο, αιώνιο, αμετάβλητο και βρίσκεται διάχυτο σε ολόκληρο το Σύμπαν;

ΣΟΥΜΕΡΙΟΙ

... Ένας Σουμερίος κατακτητής, ακόμη και αν κατέστρεφε ένα ναό στην έξαψη μιας μάχης, αργότερα θα έκανε το παν για να τον ξανακτίσει προς τιμήν του θεού;

Διαβάστε το άρθρο

http://www.nea-acropoli.gr/civilizations/asia/sasia/soumeria/filosofy_soumeria.htm

ΑΖΤΕΚΟΙ- Φιλοσοφία

... Στους Αζτέκους ο γάμος γινόταν σε νεαρή ηλικία και ήταν οι γονείς που κανόνιζαν το γάμο, πάντα με τη συγκατάθεση του ζευγαριού; Και ότι, πριν παντρευτούν, συμβουλευόνταν έναν ιερέα που εξέταζε τα ιερά βιβλία και τα αστρικά σημάδια της γέννησης του ζευγαριού;

Διαβάστε το άρθρο

http://www.nea-acropoli.gr/civilizations/america/camerica/aztec/K_aztec.htm

Ρώμη - Φιλοσοφία

... Ο Σκεπτικισμός εκπροσωπεί τη συστηματική εργασία στη φιλοσοφία και εισάγει την αμφιβολία ως φιλοσοφικό εργαλείο;

Διαβάστε το άρθρο

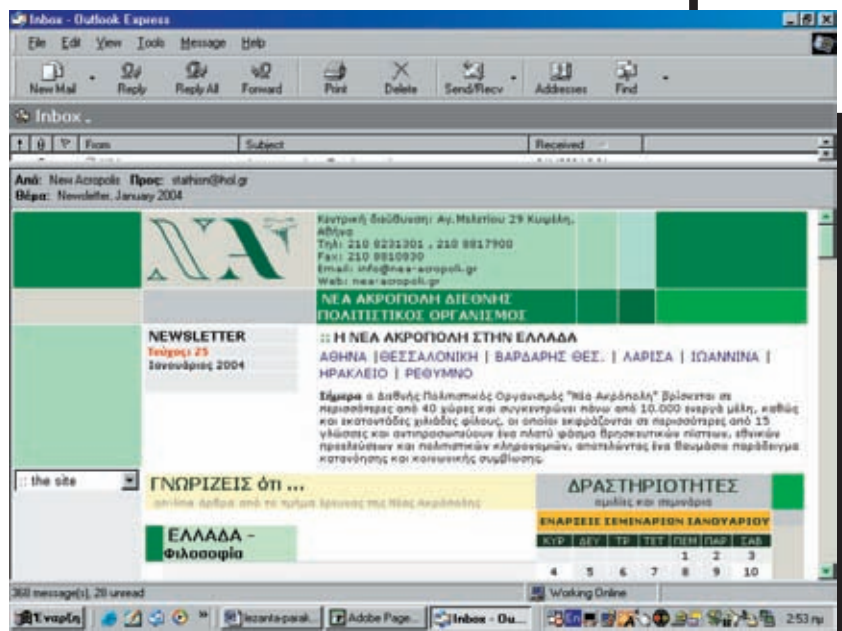
http://www.nea-acropoli.gr/civilizations/europe/roma/filosofy_romahtm

... ανοίξτε την πύλη στη γνώση!

Η σκέψη του μήνα... ... ΒΙΑ = ΑΓΝΟΙΑ

Ενα από τα φαινόμενα των καιρών μας, που δυστυχώς όλο και αυξάνεται, είναι αυτό της βίας. Είτε με τη μορφή των πολέμων και «μικρο-συρράξεων» είτε με τη μορφή της τρομοκρατίας είτε ακόμη κι ως εγκληματικότητα, η βία έχει μπει για τα καλά και μάλιστα σταθερά στη ζωή μας.

Στη φύση δεν υπάρχει βία. Όταν τα ζώα πιάνουν το θήραμά τους, το κάνουν για να καλύψουν τις ανάγκες επιβίωσής τους. Δεν το βασανίζουν και κάνουν αυτό που η φύση τους επιβάλλει όσο γίνεται πιο γρήγορα και ανώδυνα. Με τους ανθρώπους όμως δεν συμβαίνει το ίδιο. Οι μηχανισμοί της βίας αποκτούν εδώ ψυχολογικές ρίζες. Γι' αυτό πιο μεγάλος κίνδυνος από τη φυσική βία είναι η ψυχολογική, αυτή που καθοδηγείται από τα πάθη, τους εγωισμούς, τις μνησικακίες και τα προσωπικά συμφέροντα. Είναι αυτή η βία που ασκείται από άνθρωπο σε συνάνθρωπο.

Αιτία αυτής της βίας είναι, κατά τη γνώμη μας, η ΑΓΝΟΙΑ.

- Άγνοια για το ότι έχουμε πραγματικά μια ψυχή
- Άγνοια για το ότι αυτή η ψυχή δεν διαφέρει ουσιαστικά από των άλλων ανθρώπων
- Άγνοια για τον εαυτό μας
- Άγνοια για τους νόμους που διέπουν τη μοίρα και την ιστορία

Η λύση για την ανθρώπινη βία δεν φαίνεται εύκολη υπόθεση. Προϋποθέτει ιστορική μνήμη και σωστή παιδεία. Για εμάς η λύση βρίσκεται στη **ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ**, που δεν είναι μόνο θεωρίες, αλλά πάνω από όλα γίνεται πράξη. Αυτή μόνο μπορεί να είναι το καλύτερο φάρμακο για τη βία που χαρακτηρίζει τους καιρούς μας.

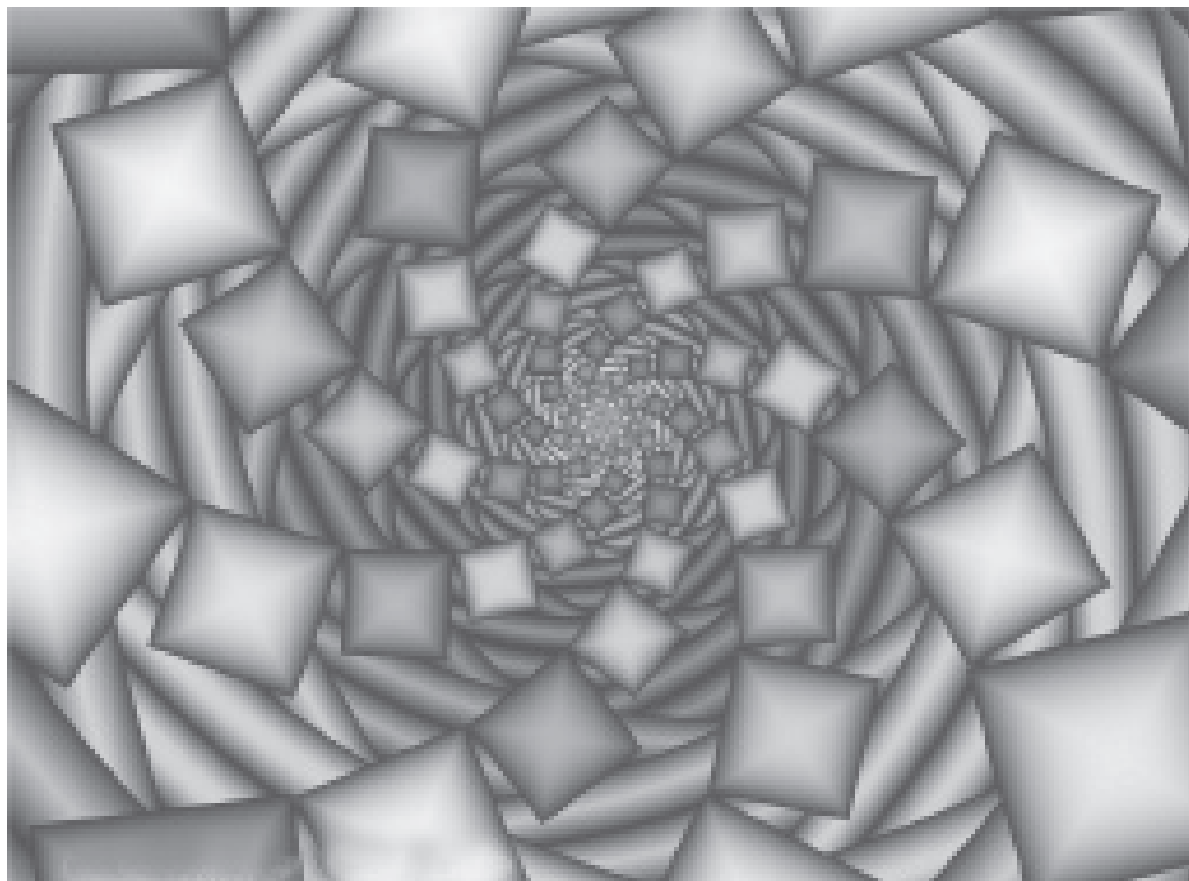
Η σελίδα της Υγείας

ΥΠΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Γεωργία Κ. Κολιοπούλου

Ύπνωση είναι η κατάσταση κατά την οποία μειώνονται τα επίπεδα συνειδητότητας και επιτρέπεται να αρθεί το ασυνείδητο στην επιφάνεια μέσα από φανταστικές περιγραφές, όπως σε κατάσταση ονείρου.

Τότε αποκαλύπτονται σημαντικές αλήθειες, εκφραζόμενες συχνά με αρχαιολογικά σύμβολα ή κάποτε με την περιγραφή πραγματικών γεγονότων που διδραματίστηκαν στο εγγύς ή απώτερο παρελθόν του υποβαλλόμενου σε ύπνωση. Έχουν καταγραφεί περιγραφές των πρώτων εμπειριών και αναμνήσεων ακόμη και υπό μορφή οπτικών ή ηχητικών εντυπώσεων της νεογονικής ηλικίας ή σε βαθύτερες αναδρομές, περιγραφές από μια προηγούμενη ενσάρκωση, που σε ορισμένες περιπτώσεις κατέστη δυνατή η επαλήθευση των περιπτώσεων. Αυτό δεν καθίσταται πάντοτε δυνατό, είτε λόγω ασαφούς περιγραφής και έλλειψης στοιχείων για τεκμηρίωση, είτε κάποτε λόγω μιας ομαδικής τάσης επιθυμίας για την αναζήτηση του μυστηρίου, όπου η έντονη συγκινησιακή κατάσταση στην οποία οδηγείται ο υποβαλλόμενος τον οδηγεί σε μέρη που είναι μονάχα αποκτήματα της φαντασίας του.

Η διαφορά της κατάστασης ύπνωσης από την κατάσταση ύπνου έγκειται στο γεγονός ότι κατά τον ύπνο περνάμε από 4 στάδια σε διαδοχικούς κύκλους 90'. Η ύπνωση σχετίζεται περισσότερο με την REM φάση του ύπνου (rapid eye moment ή ταχεία οφθαλμική κίνηση), που εμφανίζεται μετά το πρώτο στάδιο κάθε κύκλου, κατά την οποία βλέπουμε όνειρα και διαρκεί μόλις κάποια λεπτά (max 30') σε αντίθεση με την αίσθηση ότι ονειρευόμαστε για ώρες.

Κάποιος που έχει υποβληθεί σε ύπνωση μπορεί να χάσει την αίσθηση του χώρου και του χρόνου και να ταξιδέψει πολύ μακριά στο παρελθόν ή και στο μέλλον του, ν' αλλάξει ηλικία και μορφή, φύλο, φυλή και προσωπικότητα, αλλά να έχει την εσωτερική γνώση και βεβαιότητα ότι είναι ο ίδιος, να γνωρίζει ότι η Ατομικότητα είναι η ίδια.

Ο Πλάτων στον Τίμαιο συσχετίζει τη μαντική με το ήπαρ, το οποίο ευθύνεται για το πλήθος των θλιβερών ή χαρούμενων ονείρων... Η ορμή των σκέψεων που έρχονται από το νου φέρεται επάνω στο ήπαρ όπως επάνω σ' ένα κάτοπτρο το οποίο δέχεται ακτίνες και παρουσιάζει εικόνες. Με το μέσο αυτό η νόηση τρομάζει το ήπαρ. Κατά τη νύκτα το ήπαρ καθησυχάζει το μέρος αυτό και το κάνει ικανό, να χρησιμοποιεί μαντεία στον ύπνο του, διότι δεν μετέχει ούτε των συλλογισμών ούτε της σκέψεως.

Η ύπνωση μπορεί κάποτε να ερμηνευτεί σαν ένα καθοδηγούμενο αστρικό ταξίδι ή μια βαθιά χαλάρωση. Πρέπει να τονίσουμε ότι όπως το χρησιμότερο αυτό εργαλείο στα χέρια ενός ειδικού με αγνές προθέσεις μπορεί να παίξει το ρόλο αποστειρωμένου νυστεριού που θα διανοίξει ένα απόστημα, οδηγώντας στην συντομότερη και σχεδόν άμεση θεραπεία του, στα χέρια του αδαούς ή, ακόμη χειρότερα, κάποιου

με σκοτεινούς σκοπούς μπορεί να γίνει ένα σκουριασμένο, μολυσμένο εργαλείο, που θα επιβαρύνει σε πολύ μεγάλο βαθμό την κατάσταση του ασθενούς ή του ανώφελα υποβαλλόμενου σε μία τέτοια κατάσταση χωρίς συνείδηση του τι ποιεί.

Ως προς την υποβολή σε μια τέτοια διαδικασία υπάρχουν ορισμένοι μύθοι, όπως ότι η κατευθυνόμενη δράση κάποιοι σύμφωνα με τις οδηγίες του υπνωτιστή ή καλύτερα του υπνοθεραπευτή, μπορεί να επιτευχθεί εάν και εφ' όσον ο υποβαλλόμενος το επιθυμεί πραγματικά και υπάρχει εμπιστοσύνη και καλή σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου. Στην πραγματικότητα πρόκειται περισσότερο για αυθυποβολή παρά υποβολή. Επί σκηνής, παρουσία κοινού,

ένας υπνωτιστής μπορεί να παίξει πιο θεαματικά τον δραματουργικό ρόλο του, γιατί το κοινό έχει ήδη υποβληθεί από τη μουσική, το σκοτάδι και τα οπτικά εφέ που πιθανώς να είναι πράγματι εντυπωσιακά προκαλούν όμως βλάβες σε άλλα επίπεδα που δεν είναι αρχικά εμφανή.

Είναι γνωστό ότι κάποτε το ρόλο του θεραπευτή, Ιατρού, Μάγου και Ιερέα τον έπαιζε το ίδιο άτομο, σε συνεργασία με την ομάδα των μυημένων σε αυτή την τέχνη, που δεν θεράπευαν μόνο, αλλά Ιερουργούσαν. Κάτι παρόμοιο παρουσιάζεται με πολύ γλαφυρό τρόπο στο μυθιστόρημα "Η πέτρα του φωτός" που διδραματίζεται στην Αίγυπτο και η προθιέρεια μιας αδελφότητας, είναι η πνευματική μητέρα και θεραπεύτρια όλων των μελών της μικρής αυτής κοινωνίας.

Η μέθοδος αυτή δεν ξεθάφτηκε από σκοτεινές Μεσαιωνικές εποχές. Αντίθετα οι ρίζες της φθάνουν

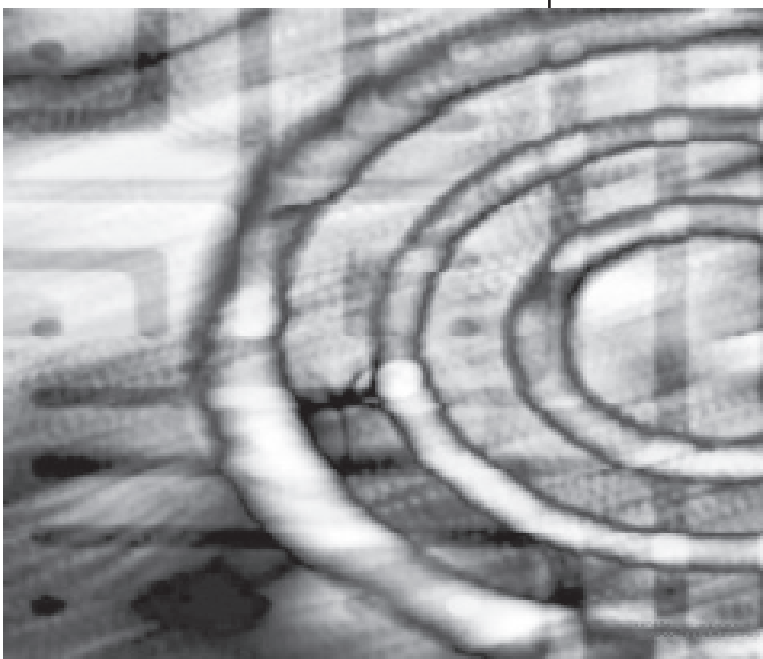
πίσω στις εποχές των Σαμάνων Μάγων που επιδίωκαν και επιτύγχαναν την θεραπεία μέσα από ένα συνδυασμό ηχητικών (κρουστά τύμπανα) και φωνητικών δονήσεων, μελωδικών ή απλά ρυθμικών, που σε συνδυασμό με χορό και κίνηση έφταναν στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, καθώς ο Σαμάνος εκστασιαζόταν και μπορούσε να αντιληφθεί διαγνωστικά περισσότερα στοιχεία για τον ασθενούντα κατά το σώμα και την ψυχή και επίσης να δράσει σε διάφορα θεραπευτικά επίπεδα.

Υπάρχουν καταγραφές για ήθη και παραδόσεις σε Ινδιάνικες κοινωνίες που επιτύγχαναν θεραπευτικά αποτελέσματα με το να βάλουν σε ένα συγκεκριμένο χώρο κάποια άτομα να κοιμούνται μαζί. Αυτό από μόνο του είχε θεραπευτική δράση που με την ερμηνεία των ονείρων που ακολουθούσε ολοκληρώνονταν. Η ερμηνευτική των ονείρων είναι ένας άλλος κλάδος που έχει μια μικρή συνάφεια με την υπνωτική κατάσταση και την υπνοθεραπεία. Υπάρχουν ορισμένες φορές κοινές αρχετυπικές ερμηνείες συμβόλων, που μπορεί να εμφανιστούν παίρνοντας τη μορφή μιας ιστορίας, ή άλλοτε να πρόκειται για την πραγματικότητα μιας άλλης εποχής.

Στα Ασκληπεία (Ιατρεία ναών ή Ιερά θεραπευτήρια, όπως τα ονόμαζαν και υπήρχαν στην Επίδαυρο, Αθήνα, Κω, Κάλυμνο, Καρχηδόνα, Κυλλήνη και το διασημότερο όλων στην Πέργαμο της Μ. Ασίας) όλες οι εφαρμοζόμενες θεραπευτικές μέθοδοι ήταν συνδυασμός φαρμάκων, εγχειρήσεων, υποβολής, αυθυποβολής. Όλες τις θεραπευτικές αυτές μεθόδους κάλυπτε ένα πέπλο υπερφυσικότητας και μυστηρίου.

Στα Ασκληπεία “Ανακλιντήρια” υπήρχε και ιδιαίτερο “εγκοιμητήριο” όπου εφαρμοζόταν η τότε γνωστή ψυχοθεραπεία. Παρείχαν στους προσερχόμενους ειδική για κάθε νόσο θεραπεία, όλα τα μέσα ψυχαγωγίας, ευζωίας, σωματικών ασκήσεων, περιπάτων, μουσικής, εκλεκτής τροφής & συνδυάζονταν με “Incubatio”: κατάκλιση και εγκοίμηση.

Κατά την Υπνοθεραπεία ο Θεραπευτής χειρίζεται κάθε περίπτωση διαφορετικά, ανάλογα με τις ανάγκες του ατόμου και με γνώμονα την αγνή πρόθεση και αγάπη προς τον συνάνθρωπο, ώστε να γίνει ανοικτό κανάλι που μπορεί να εισέλθει και να λάμψει μέσα του το Φως της Αγάπης του Σύμπαντος, προσφέροντας ό,τι πιο αγνό από τον εαυτό του. Ακόμα ο θεραπευτής μπορεί με τις απαραίτητες γνώσεις να οδηγήσει τον ασθενή σε ένα νέο δρόμο επίγνωσης και υγείας.

Βιβλιογραφία

- Εμείς & τα όνειρα J&D PARKER
- Τα Μυστικά & η Εφαρμογή της Μαντικής εις την Αρχαίαν Ελλάδα
- X.K.ΜΑΥΡΟΥΔΗ
- ΜΕΘΟΔΟΣ SILVA
- J.SILVA
- Όλο & καλύτερα
- B.GOLDMAN
- Μελέτες για την Ψυχανάλυση
- S.FREUD
- Σαμανισμός M.ELIADE
- Η ΠΙΕΤΡΑ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ
- C.JACS
- ΤΙΜΑΙΟΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Η σελίδα του Bodhidharma

Απλά λάθη στη σύγχρονη ερασχόληση με τις Πολεμικές Τέχνες

Σάββας Παττακός

Ο Bodhidharma

Όπως πολλές άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες, έτσι και οι Πολεμικές Τέχνες δεν έμειναν ανεπηρέαστες από το χάσιμο των παραδόσεων και από την επιφανειακή και εμπορευματική προσέγγιση κάθε ανθρώπινης έκφρασης που χαρακτηρίζει τον σύγχρονο κόσμο.

Αυτές οι δύο μορφές προσέγγισης: α) Η επιφανειακή, δηλαδή το να μην ερευνά και να μην ασχολείται κάποιος βαθιά με τα πράγματα που σκέφτεται και κάνει και β) η εμπορευματική, δηλαδή το να ασχολείται κάποιος με κάτι έχοντας στόχο το οικονομικό ή κάποιας άλλης κατώτερης μορφής κέρδος (π.χ προβολή, ικανοποίηση επιθετικότητας, ψυχολογικών απωθημένων κτλ), οδηγούν σε σημαντικά λάθη, στην προσέγγιση και θεώρηση των Πολεμικών Τεχνών.

Ας αναφέρουμε κάποια από αυτά τα λάθη -όχι για να θίξουμε τα κακώς κείμενα- γιατί αυτό το ρόλο ήδη τον έχουν αναλάβει αρκετοί στο χώρο των Πολεμικών Τεχνών, αλλά με στόχο σε μελλοντικές σελίδες μας, να αναζητήσουμε και να βρούμε λύσεις.

1) Το πρώτο από τα λάθη είναι το να νομίζουμε ότι η δύναμη των Πολεμικών Τεχνών βρίσκεται στον τεχνικό παράγοντα, χωρίς να γίνει διάκριση μεταξύ των πολεμιστών, δηλαδή των ανθρώπων οι οποίοι κατέχουν πολεμικό πνεύμα, και των κοινών μικροαστών.

Αποτέλεσμα αυτού του λάθους είναι να νομίζει κανείς ότι αν πάρει μια μαύρη ζώνη μετά από κάποια χρόνια τεχνικής κατάρτισης, είναι πλέον ένας πολεμιστής με δύναμη ζωής ή θανάτου. Ή ότι μια άκακη νοικοκυρά μπορεί να μεταβληθεί σε έναν πολεμιστή(!) τύπου «Ρόκυ», μόνο και μόνο,

επειδή έμαθε κάποιες τεχνικές πολεμικών τεχνών στο γυμναστήριο. Αυτό δεν είναι μόνο λάθος αλλά και γελοίο.

Θα έλεγα μάλιστα ότι συναγωνίζεται σε γελοιότητα τους χάρτινους «πολεμικούς» ήρωες διάφορων κινηματογραφικών ταινιών.

Άλλο αποτέλεσμα αυτού του λάθους, είναι το να πιστέψουν κάποιοι μικροαστοί νεαροί ότι, επειδή γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τις τεχνικές των πολεμικών τεχνών, μπορούν να αντιμετωπίσουν έναν αντίπαλο με πολεμική νοοτροπία. Και όμως αυτό δεν ισχύει. Πολλοί κάτοχοι μαύρης ζώνης που πλησιάζουν τις πολεμικές τέχνες με μικροαστική νοοτροπία, όταν χρειαστεί να αντιμετωπίσουν έναν αντίπαλο με πολεμική νοοτροπία ή όταν βρεθούν σε δύσκολες πραγματικά συνθήκες εκτός γυμναστηρίου είναι εντελώς αναποτελεσματικοί.

Στις επόμενες σελίδες μας θα συνεχίσουμε αυτήν την αναζήτηση των λαθών, γιατί το να αναγνωρίσει κανείς τα λάθη του, είναι το πρώτο βήμα για να τα διορθώσει. Και γιατί «δεν υπάρχει χειρότερος τυφλός από αυτόν που δεν θέλει να δει».

Για περισσότερες πληροφορίες γράψτε στο e-mail: Savvas_pattakos@yahoo.gr

ΒΙΒΛΙΟ παρουσίαση

ΒΟΥΔΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΘΙΒΕΤΑΝΙΚΑ ΤΑΝΓΚΑ ΜΠΕΝ ΜΟΪΛΕΝΜΠΕΑΝΤ Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

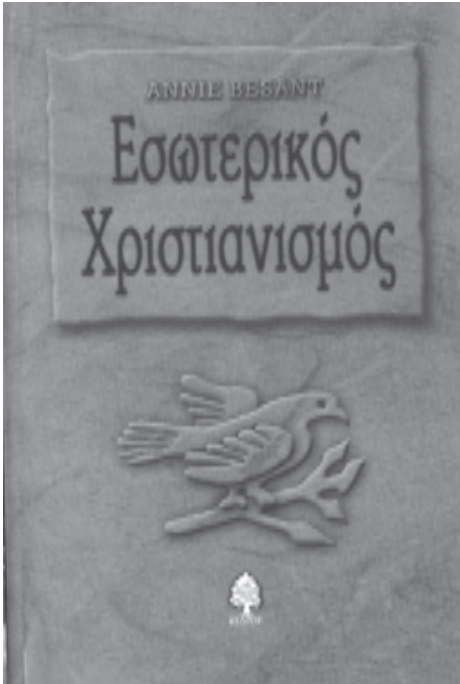
Το δέκατο αιώνα ξεκίνησε από το Δυτικό Θιβέτ η επονομαζόμενη «Δεύτερη Έλευση του Βουδισμού» και εξαπλώθηκε σε όλη τη χώρα. Εκείνο τον καιρό, στην Ινδία και το Νεπάλ χρησιμοποιούσαν ζωγραφιές που περιείχαν σύμβολα και απεικόνιζαν θεότητες και αγίους, γνωστές ως πάτα και πάουμπα, για να οπτικοποιήσουν τη δύσκολη θεωρία.

Αυτή η θεωρία του «δείχνω και λέω» είναι η βάση του τάνγκα, το οποίο προήλθε από το πάτα και το πάουμπα. Το τάνγκα είναι μια ζωγραφιά που τυλιγεται σε ρολό όπως μαρτυρεί η ίδια η λέξη στη θιβετανική γλώσσα. Το τάνγκα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο ως θρησκευτικό στοιχείο σε ιεροτελεστίες, ως οδηγός και βοήθημα στο διαλογισμό, αλλά και ως «φυλαχτό» με θετική ενέργεια.

Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΑΘΑ ΓΙΟΓΚΑ ΓΙΟΓΚΙΡΑΤΖ ΣΡΙ ΣΒΑΜΙ ΣΑΤΣΙΝΤΑΝΑΝΤΑ Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Η Χάθα Γιόγκα είναι η γιόγκα των ενεργειών του φυσικού σώματος. Οι στάσεις του σώματος (ασάνα), η βαθιά χαλάρωση, ο έλεγχος της αναπνοής (πραναιγιάμα), οι τεχνικές καθαρισμού (κρίγια) και η συγκέντρωση του νου αναπτύσσουν ένα ευλύγιστο και ευέλικτο σώμα, αυξάνουν τη ζωτικότητα, εξασφαλίζουν τέλεια υγεία και βοηθούν στη θεραπεία πολλών ασθενειών. Με τον σωματικό και ψυχικό εξαγνισμό και την κυριαρχία του, ο ασκούμενος μπορεί τελικά να πετύχει τον ανώτερο στόχο της γιόγκα, την αυτοεπίγνωση.

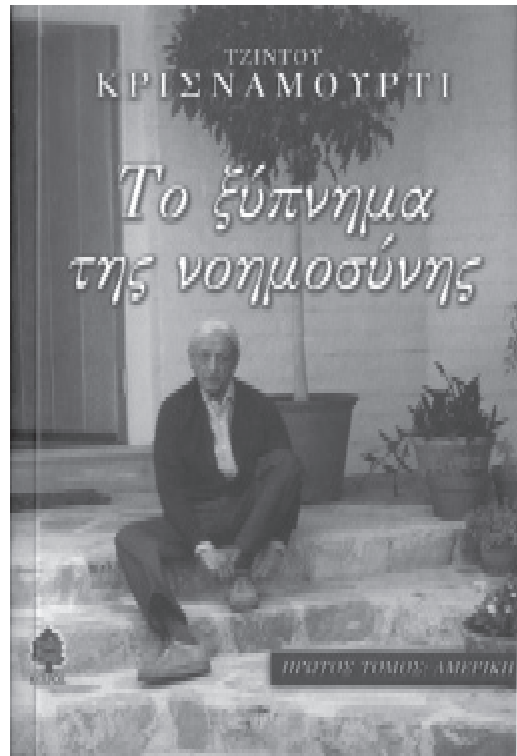
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ
ANNIE BESANT
 Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Κάθε θρησκεία κρύβει βαθιές παγκόσμιες αλήθειες. Αυτό δεν μπορούσε να μην ισχύει και για τον Χριστιανισμό, μόνο που οι αλήθειες αυτές δεν έχουν τύχει της ανάλογης προσοχής και συχνά αμφισβητούνται.

Το βιβλίο αυτό επιχειρεί να αποκαταστήσει την αλήθεια, ανυψώνοντας τον Χριστιανισμό στη θέση που του αρμόζει, δηλαδή μιας εξελιγμένης θρησκείας ικανής να καλύψει κάθε άνθρωπο σε όποιο πνευματικό επίπεδο κι αν βρίσκεται. Οι αναφορές στα ιερά χριστιανικά κείμενα και οι ερμηνείες των συμβόλων φέρνουν και πάλι στην επιφάνεια την από καιρό ξεχασμένη για τους περισσότερους εσωτερική γνώση.

ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ
ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ
ΑΜΕΡΙΚΗ
ΤΖΙΝΤΟΥ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ
 Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

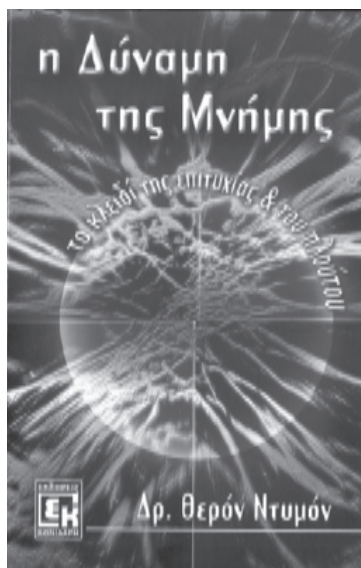
Το «Ξύπνημα της νοημοσύνης» είναι το μεγαλύτερο σε όγκο βιβλίο του Κρισναμούρτι και το σημαντικότερο από την άποψη της πληρέστερης παρουσίασης του συνόλου της φιλοσοφίας του. Στα ελληνικά θα κυκλοφορήσει σε τρεις τόμους. Ο πρώτος τόμος περιλαμβάνει δύο συζητήσεις του Κρισναμούρτι με τον Τζέικομπ Νίντελμαν, καθηγητή φιλοσοφίας στο Κολλέγιο του Σαν Φραντσίσκο και συγγραφέα του βιβλίου Καινούργιες Θρησκείες, γύρω από το ρόλο του Δασκάλου και το χώρο που υπάρχει μέσα μας, καθώς και την παράδοση και την εξάρτηση.

ΑΡΧΑΙΟΙ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΕΣ
ΣΟΦΙΑ Α. ΣΟΥΛΗ
 Εκδ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ

Από το βιβλίο αυτό παρελαύνουν οι σεμνές, στεφανωμένες μορφές που ανέβηκαν στο βάθρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Η έρευνα σε κείμενα και μνημεία συγκέντρωσε ονόματα και στοιχεία αυτών που έκαναν τρόπο ζωής την Ολυμπιακή Ιδέα.

Το πρώτο μέρος του βιβλίου τοποθετείται στο χώρο και στο χρόνο των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων και δίνει τα στοιχεία της τέλεσης των αγωνισμάτων. Το δεύτερο και κύριο μέρος περιλαμβάνει τους αρχαίους Ολυμπιονίκες με πληροφορίες γι' αυτούς, σε μια εντελώς πρωτότυπη παρουσίαση και ακολουθεί στο τρίτο μέρος η γνωριμία με τους καλλιτέχνες της Ολυμπίας, εκείνους που με την τέχνη τους χάρισαν στους αθλητές

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ
ΤΟ «ΚΛΕΙΔΙ» ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ
Δρ ΘΕΡΟΝ ΝΤΥΜΟΝ
 Εκδ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ

Η εκπαίδευση της μνήμης είναι η καλλιέργεια και η εκπαίδευση του ίδιου του μυαλού. Χωρίς τη μνήμη δεν θα μπορούσε να υπάρξει ούτε σκέψη, ούτε γνώση, ούτε καν ζωή.

Με τα μαθήματα του συγγραφέα, λαμβάνουμε μέρος σε ασκήσεις, οι οποίες εξασκούν τους μυς της μνήμης, ώστε προοδευτικά να καταστούν ικανοί να «σηκώνουν» πολύ μεγαλύτερο βάρος χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΣΑΒΑ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΙ ΔΑΙΜΟΝΑΣ
Ο ΜΥΘΟΣ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ
ROLF BEYER
 Εκδ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ

Η αινιγματική βασίλισσα του Σαβά, από το μυθικό κράτος των Σαβαίων, είναι ένα από τα σημαντικότερα πρόσωπα της παγκόσμιας ιστορίας, παρόλο που κανείς δεν γνωρίζει ποια είναι στ' αλήθεια. Ζει σχεδόν 3000 χρόνια μέσα στους διάφορους πολιτισμούς: στους ιουδαϊκούς θρύλους, στη μυθολογία του Ισλάμ, στα ταλμουδικά οράματα, στον μυστικιστικό Χριστιανισμό και σε κάθε περίπτωση εμφανίζεται με διαφορετική μορφή.

Σπόροι Σοφίας

Η επιτυχία είναι ένα αντικειμενικό γεγονός.

*Η Νίκη είναι μια κατάσταση της Ψυχής.
Είναι η εσωτερική χαρά που αναβλύζει μπροστά στην επιτυχία όταν έχουμε
διαθέσει όλες μας τις δυνάμεις.*

*Η σκέτη επιτυχία μπορεί να ικανοποιήσει τη ματαιοδοξία.
Το αίσθημα της Νίκης εξευγενίζει την Ψυχή.*

*Οι επιτυχίες μπορεί να έχουν διάφορες σκοπιμότητες, τις περισσότερες φο-
ρές σχετικές και παροδικές.*

*Η Νίκη προσφέρει σταθερές και διαρκείς κατακτήσεις στον εσωτερικό άν-
θρωπο, με τρόπο ώστε μπορεί να συνεχίζει να προχωράει στο δρόμο νέων
κατακτήσεων.*

Delia S. Guzman

Πρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού
Νέα Ακρόπολη,

ΑΡΧΑΪΚΟ

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ

Γ. Χαραλαμπίδης

Η μυστική Τοξοβολία, οι «ερχόμενοι ή απερχόμενοι» και οι «αφανισμένοι», το τόξο του Οδυσσέα, ο βασιλιάς του Κάτω Κόσμου και η αναγωγή στο «Άστρον Τόξον».

Ὁ πανάρχαιο έπος «Οιχαλίας Άλωσις» ή «Ηράκλεια» του Σάμιου ποιητή Κρεω φύλου, του 10ου π.Χ. αιώνα, αναφέρεται στην κατάκτηση της θρυλικής Οιχαλίας από τον Ηρακλή και στον αγώνα τοξοβολίας του ήρωα με τον βασιλιά Εύρυτο.

Πόλεις με το όνομα Οιχαλία αναφέρονται σε πολλές φιλολογικές πηγές, καμιάς όμως η θέση δεν είναι με βεβαιότητα γνωστή σήμερα, αλλά ούτε και στην αρχαιότητα ήταν γνωστή στα ιστορικά χρόνια. Ο Στράβων, για παράδειγμα, αναφέρει την Ευβοϊκή Οιχαλία καταγράφοντάς της ως ομώνυμη με μια άλλη που βρισκόταν στην Τραχίνα, μια άλλη στην περιοχή της θεσσαλικής Τρίκκης, μια άλλη που την λέει «αρκαδική» αλλά την ταυτίζει με την μεσσηνιακή Ανδανία, καθώς και μια ακόμα, την «εν Αιτωλία περί τους Ευρυτάνας». Το αναφερόμενο ιερό της ακαρνανικής Οιχαλίας, ήταν ιερό του Ευρύτου που, όπως μαρτυρεί και το όνομά του, ίσως ήταν ο επώνυμος ήρωας των Ευρυτάνων.

Ο ίδιος, σε άλλο σημείο του έργου του, αναφέρεται ξανά την Οιχαλία, που πάλι την ονομάζει «πολιχιον αρκαδικόν», προσθέτοντας ότι επί των ημερών του λεγόταν Ανδανία και ήταν η γνωστή από την παράδοση πόλη του βασιλιά Ευρύτου, δηλαδή η Οιχαλία που την είχε καταστρέψει ο Ηρακλής, ο οποί-

ος σκότωσε τον Εύρυτο και νυμφεύτηκε την κόρη του Ιόλη. Στην «Ιλιάδα» επίσης, η «πόλις Ευρύτου» Οιχαλή, αναφέρεται μια φορά ως μεσσηνιακή και μια ως θεσσαλική μαζί με την Τρίκκη.

Σύμφωνα με την παράδοση, ο γιος του Απόλλωνα και πατέρας του Ευρύτου Μέλας ή Μελανεύς, φημισμένος τοξότης, είναι ο πρώτος που εγκαταστάθηκε στο μεσσηνιακό Καρνάσιο, ονομάζοντάς το Οιχαλία προς τιμή της ομώνυμης συζύγου του. Κατά τον Πausania, η μεσσηνιακή Οιχαλία βρισκόταν στην περιοχή της Ανδανίας στο άλσος Καρνάσιο, εκεί όπου γίνονταν και οι μυστικές τελετές και όπου φυλάσσονταν τα οστά του Ευρύτου.

Ωστόσο το έπος «Οιχαλίας Άλωσις» που είχε και τον τίτλο «Ηράκλεια» συνέδεε το κατόρθωμα του Ηρακλή με την Τραχίνα της Οιταίας, η οποία στα ιστορικά χρόνια είχε το όνομα Ηράκλεια, γιατί βρισκόταν στην περιοχή της «πυράς» του Ηρακλή και του τάφου της συζύγου του Δηϊάνειρας. Στην περιοχή αυτή, υπήρχε τάφος του Ευρύτου, ηρώο, γνωστό ως «Ευρύτειο», μεταξύ Λαμίας και Υπάτης, ρητά αναφερόμενο σε λατινική επιγραφή σχετική με συνοριακές διαφορές της Υπάτης ως «monumentum Eurvti» (*). * Βλέπε IG IX, 2, στην αρχή των επιγραφών της Λαμίας.

Κατά την παράδοση, ο Εύρυτος είχε αναγγείλει

ότι θα έδινε την κόρη του Ιόλη (με το λουλουδένιο όνομα που σήμαινε την παλιά μορφή του τη Βιόλα, δηλαδή τη βιολέτα) σε κείνο τον άνδρα που θα κατόρθωνε να τον νικήσει στην ιδιαίτερη επιδεξιότητά του την τοξοβολία.

Λεπτομέρειες για τον αγώνα αυτόν μας δίνουν κυρίως οι αγγειογράφοι κι αυτοί όμως όχι πολύ καθαρά. Βλέπει κάποτε κανένας, ότι υπάρχουν μπηγμένα στο στόχο τέσσερα βέλη. Ο Ηρακλής όμως, που σύμφωνα με τις διηγήσεις κέρδισε τον αγώνα, σκότωσε και δυο γιους του Ευρύτου μεταξύ των οποίων ήταν και ο Ίφιτος. Στην αγγειογραφία φαίνεται να στρέφει το τόξο του και κατά της Ιόλης, σαν να ήθελε να στείλει στον κάτω κόσμο και το βραβείο ακόμα του αγώνα. Ο Εύρυτος κι ένας αδελφός του κοριτσιού προσπαθούν να συγκρατήσουν τον ήρωα. Σύμφωνα με όλες τις πηγές, αν και νίκησε, αρνήθηκαν να του δώσουν το έπαθλο του αγώνα. Κατά τον αγγειογράφο όμως του τη δίνουν. Στην πίσω πλευρά του αγγείου ο Ηρακλής παριστάνεται ξαπλωμένος. Ο Διόνυσος μπαίνει στο σπίτι και η νύφη στεφανώνει τον νικητή.

Σε μια παλιότερη αγγειογραφία η Ιόλη στέκεται ανάμεσα στους ξαπλωμένους άνδρες. Τον Ηρακλή από τη μια μεριά και τα αδέρφια και τον πατέρα της από την άλλη. Ωστόσο, άλλοι αγγειογράφοι παρουσιάζουν μια επίθεση των γιων του Ευρύτου κατά του Ηρακλή, που του είχαν πάρει στο συμπόσιο το ρόπαλο και το τόξο.

Στην πλοκή του μύθου η ατυχία έφερε τον Ίφιτο, τον μεγαλύτερο γιο του Ευρύτου, στα χέρια του Ηρακλή. Ο Ίφιτος, αναζητώντας δώδεκα φοράδες που θήλαζαν ακόμα τα μικρά τους, έφτασε στην Τίρυνθα, την περιοχή του Ηρακλή. Αυτός φιλοξένησε τον Ίφιτο, προσκαλώντας τον σαν να μην είχε συμβεί τίποτα, αλλά παραβαίνοντας τους νόμους της φιλοξενίας τον δολοφόνησε μετά το γεύμα.

Το όνομα Εύρυτος σήμαινε τον άριστο τοξότη, που πετυχαίνει πάντα το στόχο του, όπως και ο θεός του Τόξου Απόλλων. Σύμφωνα με την παράδοση ο Απόλλωνας του χάρισε το τόξο και τον έμαθε να το ξεύει. Αναφέρεται ότι είχε προκαλέσει το θεό σε αγώνα τοξοβολίας και πως θανατώθηκε από αυτόν.

Σε άλλη παράδοση ο Εύρυτος άφησε σαν κληρονομιά το όπλο αυτό στο γιο του Ίφιτο, ο οποίος με τη σειρά του το χάρισε στον Οδυσσέα, όταν συνα-

νήθηκε μαζί του στη Μεσσηνία όπου αναζητούσε τις φοράδες του πατέρα του. Όπως ξέρουμε από την «Οδύσσεια» οι μνηστήρες της Πηνελόπης βρήκαν το θάνατο από το τόξο αυτό του Απόλλωνα.

Η ιερή τοξοβολία διαφαίνεται στις σχέσεις του τοξότη Μελανέα με τον Απόλλωνα, του αγώνα τοξοβολίας του Ηρακλή με τον Εύρυτο, τον θάνατο του τελευταίου από το τόξο του Απόλλωνα, τη χρήση του τόξου του Ευρύτου από τον Οδυσσέα, τις τοξεύσεις του Ηρακλή κατά του Κενταύρου Νέσσου και της Αταλάντης κατά του καλυδώνιου κάπρου, αλλά και τις τοξεύσεις του Απόλλωνα και της Άρτεμης κατά των παιδιών της Νιόβης, της Άρτεμης κατά των σκυλιών του Ακταίωνα. Όλες αυτές οι σχέσεις αναφέρονται στον ιερό γάμο κι αυτό το υποδηλώνουν γυναίκες, όπως η κόρη του Ευρύτου Ιόλη, η Πηνελόπη, η Δηϊάνειρα, η Αταλάντη, η Νιόβη και άλλες.

Επειδή όλες οι Οιχαλίες ήταν έρημες στα ιστορικά χρόνια, οι σχολιαστές του Παιουσανία, αναφέρουν ότι δεν πρόκειται για όνομα μιας συγκεκριμένης πόλης, αλλά για προσηγορικό που σήμαινε την «ερημούπολη» ή το «ερημόκαστρο». Αναφέρεται επίσης πως «Οιχαλίες» ονομάζονταν μερικά ιερά, αφιερωμένα στους «οιχομένους», δηλαδή στους νεκρούς και στο βασιλιά του κάτω κόσμου Εύρυτο. Ο Εύρυτος, αναγνωριζόταν από πολλούς τόπους γνωστός και ως θεός του Κάτω Κόσμου. Άλλη εκδοχή αναφέρει ότι στο όνομα Οιχαλία είχαν κρυπτογραφηθεί οι «οιχόμενοι», οι «ερχόμενοι ή απερχόμενοι» ή ακόμα και εκείνοι που έχουν «αφανιστεί ή καταστραφεί».

Γι αυτό και θεωρούν το έπος «Οιχαλίας Άλωσις», ως μια μορφή του από πολλούς τόπους γνωστού μύθου της νικηφόρας καθόδου του Ηρακλή στον κάτω κόσμο, της επικράτησής του στον αγώνα εναντίον του εκεί βασιλιά και της αναγωγής του τερατώδους φρουρού του Κερβέρου.

Φαίνεται πως η νικηφόρα κάθοδος στον Κάτω Κόσμο, η διαχείριση των ψυχών από τον Εύρυτο (που αλληγορεί τον Απόλλωνα-Όσιρη), η αναγωγή (των χριστιανικών και ιουδαϊκών μυστικών κειμένων) της αποθήκης των ψυχών στο Σείριο, όπως αναφέρεται και στη μυθολογία των Ντόγκον, αλλά και η ονομασία του Σείριου ως «Άστρον Τόξον», όχι και τόσο άσχετο με το βιβλικό τόξο της διαθήκης αποτελούν κομμάτια μιας απίθανης ιστορίας που έχει να κάνει με το μυστικό της δημιουργίας του κόσμου.

ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

“Οι Εσωτερικοί κινητήρες της Ιστορίας”

Όλοι γνωρίζουμε, έστω και λίγο, την πορεία της Ιστορίας μας ως Ανθρωπότητα. Γνωρίζουμε όμως αλήθεια ποιοί είναι οι εσωτερικοί κινητήρες που έδωσαν ώθηση στον τροχό της ιστορίας και βοήθησαν στην εξέλιξή μας;

“Οι Μαγικές Πόλεις”

Τι είναι αυτό που χαρακτηρίζει μια πόλη και την κάνει “μαγική”; Η τοποθεσία της, τα κτίρια που έχει, οι άνθρωποι που έζησαν σ’αυτήν, η ιστορία της ή μήπως είναι κάτι άλλο;

“Οι μυστικές Γνώσεις του Θιβέτ”

Θιβέτ, ένα μέρος μοναδικό, ονειρικό, μυστηριώδες, σκαρφαλωμένο πάνω σε πανύψηλες κορφές, απάτητο σχεδόν.

Ένας τόπος που πάντα κατείχε τα Κλειδιά της Γνώσης.

... και άλλα θέματα εσωτερισμού και φιλοσοφίας.

Ένα πρακτικό σεμινάριο εσωτερισμού Ζώντας με τη Φιλοσοφία!

**Μάθε τα "γιατί" και τα "πώς" για τις
παραδοσιακές διδασκαλίες σχετικά με:**

- **Εσωτερικές δυνάμεις του ανθρώπου**
 - **Κάρμα και Μετενσάρκωση**
- **Μύθους και Σύμβολα**
 - **Βούδα - Κομφούκιο - Λάο Τσε**
- **Πυθαγορισμό - Ερμητισμό - Σωκράτη**
 - **Αόρατους κόσμους και αόρατα όντα**

ΝΑ
ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΝΑΡΞΕΙΣ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ

Αγ. Μελετίου 29, Κυψέλη, τηλ: 210-8231301
Info: www.nea-acropoli.gr, e-mail: donah@nea-acropoli.gr